

DE SCHAKELING

SEIZOEN 82/83

Numer 2

1 Februari 1983

U.S. AFDELING SCHAKEN

P R I J S V R A A G I I

De redactie van de Schakeling meent dat het hoog tijd wordt een andere omslag te gaan gebruiken. De oude heeft inmiddels zijn werk lang genoeg gedaan. Aangezien wij geen van beiden briljante tekenaars zijn zoeken wij iemand die dat voor ons kan doen. Wij roepen iedereen op die een potlood heeft een voorkant te maken voor de Schakeling. Zij kunnen die overhandigen aan Paul van der Werve of aan ondergetekende. Uit deze tekeningen zullen wij dan een keuze maken. Degene wiens tekening gekozen wordt verdient een mooi schaakboek of een boekenbon!

Gerard Rill

Na twee zeer moeizame gelijke spelen tegen resp. Nieuw West 1 en Elsevier/VAS 3 bevindt US zich nog immer in de gevarenzone. Tegen mededegradatiekandidaat Nieuw-West leek het op een gegeven moment zelfs een nederlaag te worden, die alleen maar door een verassend sterk gespeeld eindspel van Jurgen niet tot stand kwam. Bij de stand van 5 - 4 leek Jurgen's voordeel niet genoeg voor de winst, maar met gepointeerd spel bereikte Jurgen een gewonnen afgebroken stelling. Nieuw West dacht daar overigens anders over en gaf als prognose $5\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ aan de bond op. In een Amsterdams café bleek ons echter dat de stelling met subtiel, maar niet zeer moeilijk spel te winnen moest zijn en dat was ook precies wat Jurgen deed.

Heel anders verliep de eindfase in de wedstrijd tegen Elsevier. Met nog drie partijen aan de gang was de stand 4-3 in ons nadeel. Guus, Rob en René leken echter alle drie goede winstkansen te hebben. Een interessant "ongelijke loopers-eindspel" van Guus ging, echter nog net naar remise. René daarentegen bracht een goed gespeelde partij tot een goed einde, zodat de stand $4\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ werd.

En Rob leek te gaan winnen! Helaas voor hem ontstond er grote tijdnood, terwijl het ontstane toreneindspel juist grote precisie vergde. Dat ging dus niet, zodat zijn tegenstander en diens club nog tot een gelijkspel kwamen. Dit houdt in dat we nog wel de nodige punten zullen moeten halen uit de komende wedstrijden, anders is degradatie waarschijnlijk een feit! Als ik mijn oor goed te luisteren heb gelegd zou dan best eens een grote leegloop uit het eerste kunnen gaan ontstaan, met alle sneeuwbal-effecten van dien.

Het is dus wel zaak dat we er de komende wedstrijden stevig tegen aan gaan. Gelukkig weten we ons in tijden van nood gesteund door een trouwe supportersschare, waarvan enkele in het zaalvoetbalteam Akka! laten zien hoe het wel moet.

Steun helpt! Kom dus zaterdagmiddag naar Sporthal Oost (op 5 februari) om US 1 over de kritische streep te trekken!

Paul van der Werve

UIT DE SGA-COMPETITIE.

Het gaat goed met US.
Na 3 ronden zijn nog twee teams in de running voor een kampioenschap, is een team veilig, en verkeert alleen US5 nog in degradatiegevaar.

Om met de laatste te beginnen: Na de grote nederlaag tegen Necreba in de eerste ronde (7-1) herstelden ze zich goed met een $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ overwinning op Isolani 6. Aan het eerste bord verloor Fokke al snel een stuk, maar kreeg dit (zeer genereus) vrijwel direct weer terug. Uiteindelijk verloor hij toch. Voor Bert aan bord 2 ook een nederlaag, terwijl Mark, John en Tjeerd met overwinningen en Clemens en Hans met remise voor een voorlopige stand 4-3 zorgden. Erik wilde de spanning er inhouden, en gaf vlak voor het afbreken zijn pluspion weg. Hij stond nog steeds beter en had ook geen moeite om de partij remise te houden. In de derde ronde moest US5 op bezoek bij DOS, dat op dat moment met 0 uit 2 onderaan stond. Dit moest dus een overwinning worden, maar, goed geraden, dat werd het dus niet. $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ voor DOS, en ik weet niet veel meer van deze wedstrijd dan de namen der spelers: Fokke remise, Hans en Clemens winst en de anderen, Mark, John, Erik, en invallers Piet en Wilfried verloren. Je leest het goed, we hebben niet alleen voldoende leden, maar zelfs reserves voor het 5e. Na drie rondes is de stand als volgt:

ENPS/HWP 2	3	6	19
Almere 2	3	6	$18\frac{1}{2}$
Necreba 2	3	4	$13\frac{1}{2}$
Isolani 6	3	2	10
Caissa 6	3	2	$9\frac{1}{2}$
DOS 4	3	2	$8\frac{1}{2}$
US 5	3	2	8
ASSV 1	3	0	9

Persoonlijke resultaten:
(rangschikking op gem. bordnr., aantal punten, aantal wedstrijden)

1,7	Fokke de Jong	$\frac{1}{2}$	3
3	John Dejevy	1	3
3,7	Mark Ordodi	1	3
4	Clemens Polfliet	$1\frac{1}{2}$	3
4	Bert v. Baar	0	2
5,7	Erik v. Wigcheren	$\frac{1}{2}$	3
6	Hans v. Wijk	$2\frac{1}{2}$	3
6	Tjeerd Zuidema	1	2
6	Piet Boots	0	1
8	Wilfried Bötger	0	1

Ook US 4 herstelde zich goed van een nederlaag in de eerste ronde. Na de eerste avond was de stand US 4 - Landsmeer 2 4-4. Voor deze vier punten werd gezorgd door Kees met remise, Thijs die een stuk en vervolgens de partij won, Frans Vos, ook met winst, remise van reserve Martin en winst (netjes) van invaller Hans. Maurice verloor, Peter gaf op in hoge tijdnood, en de andere invaller, Fokke, verloor na een leuk stukoffer van zijn tegenstander. De eerste twee borden met Rob en mijn persoontje waren nog niet beslist. De prognose was verlies voor Rob en remise voor Fons, maar zoals Rob vorig jaar al schreef, prognoses zijn ook maar mensenwerk en dus speelde Rob remise en won ik, waarmee de eerste twee matchpunten binnen waren.

De derde ronde moesten we tegen DES/WGM, op dat moment koploper. Dat waren ze aan het eind van de avond dus nog. Frans Vos en Agile wonnen nog, Rinny speelde remise en toen Rob, na de hele partij slecht gestaan te hebben weer remisekan- sen kreeg, zag het er niet slecht uit. Fons, Maurice, Thijs, Kees en Peter ston- den allemaal niet slecht (ik heb zelf nog een remi- se aanbod geweigerd), dus dat kon een ruime overwin- ning worden. Fons, Maurice, Thijs en Kees verloren helaas, evenals Frans de Rijk van wie ik niet weet of die ook gewonnen heeft ge- staan. Peter en Rob, die in- middels afgebroken had, hebben daarna maar remise aangeboden. Verdrietig zijn we toen met $3\frac{1}{2}$ punt op zak maar naar de kroeg gegaan. Geheel ontnuchterd begon- nen we vorige week aan de vierde ronde, tegen rode lantaarndrager LCK 2. De laatste drie borden, met Frans de Rijk, Rinny en Martin zorgden al snel voor evenzovele punten. Agile beweerde aan de bar niet tegen vrouwen te kun- nen schaken, en hij heeft gelijk: een nul. Thijs kreeg ook een nul, Kees remise, en Frans Vos won voor de vierde maal. Maurice verloor in tijdnood, wat zijn tegen- stander mij graag persoon- lijk wilde melden, ondanks dat die uitslag al inge- vuld was en ik in hoge tijdnood zat (en aan zet was). Gelukkig had ik, na een snel tussenschaakje op de veertigste zet, nog zo'n $6\frac{1}{2}$ seconde over. Mijn partij werd dus afgebroken, evenals die van Rob. De voor- lopige uitslag is: $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ voor ons, en, omdat de prog- nose in de tweede ronde veel

te laag was, verwachten we deze keer allebei te winnen.

De stand na 3 rondes:

DES/WGM	6	3	5	20
Wachter	1	3	4	$16\frac{1}{2}$
Landsmeer	2	3	4	16
DWV	1	3	4	14
Pion	3	3	3	15
DCG	3	3	2	15
US	4	3	2	$12\frac{1}{2}$
LCK	2	3	0	11

Persoonlijke resultaten:

1	Rob v. Gompel	1	3
2	Fons Groot	1	3
3	Maurice Teheux	0	2
3,7	Kees Duin	$\frac{1}{2}$	3
4,7	Thijs Wenniger	$1\frac{1}{2}$	3
5,7	Frans Vos	3	3
6,5	Agile Puyker	2	2
7,5	Frans de Rijk	0	2
8	Fokke de Jong	0	1
8,5	Rinny v.d. Hoek	$\frac{1}{2}$	2
8,7	Peter v.d. Merwe	$1\frac{1}{2}$	3
9	Martin Meerkerk	$\frac{1}{2}$	3
10	Hans van Wijk	1	1
10	John Dejevy	0	1

Over US 3 kan ik kort zijn: Ad zou een stukje schrijven, dus daarom alleen de stand:

ENPS/HWP	1	3	5	17
Nieuwendam	2	3	5	17
US	3	3	4	18
LCK	1	3	4	$16\frac{1}{2}$
TOZ	1	3	3	$15\frac{1}{2}$
Caissa	3	3	2	$14\frac{1}{2}$
Tal	5	3	1	12
Probleem	2	3	0	$9\frac{1}{2}$

Persoonlijke resultaten:

1	Hans Hoek	1	2
1	Rob van Gompel	0	1
2	Erik Hubert	2	3
3	Ad Ridder	2	3
4	Gerard Janssen	2	3
5	Pieter Schermers	$1\frac{1}{2}$	3
6	Kees Bakker	$2\frac{1}{2}$	3
7	Tomas Foti	$1\frac{1}{2}$	3
8	Jaap Deinema	2	3
9	Onno Raymakers	2	3
10	Peter Beugel	$1\frac{1}{2}$	3

US 2, dat vorig jaar nooit had mogen degraderen, doet zijn uiterste best om weer

terug te komen in de eerste klasse. In de tweede ronde werd Weesp 2 hiervan het slachtoffer. Ondanks het feit dat Willem nogal slordig met zijn stukken omging (hij liet een stuk nogmaals instaan, nadat zijn tegenstander dat de eerste keer niet had gezien) en dat er drie invallers meespeelden, werd het een $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ overwinning. Remise voor Erik en Bart aan de eerste twee bord en voor Harry aan het laatste bord, een nul voor Willem, en winst voor Adri, Jeroen, Coen, Jaap en invallers Erik Hubert en Tomas Foti.

In de derde ronde kwam Almere 1 op bezoek (daar is iedereen wel blij mee, net als US 5, dat Almere 2 ook thuis krijgt) en er werd wat slordig gespeeld. Jeroen gaf een dame weg (dat doet hij elk jaar één keer, zei hij me, waarom weet ik ook niet), Willem speelde de hele partij met een pion minder (ik had die toch echt op het bord gezet bij het klaarzetten), en samen met Bart leverden zij drie punten in. Erik en Adri leverden samen ook een punt in, en door winst van Huub, Coen (de derde op rij), Jaap, Harry en wederom invaller Tomas werd de einduitslag 6-4 in het voordeel van US. Ook in de vierde ronde werden weer 2 punten binnengehaald. Ditmaal was PCB 2 de gulle gever, en, helaas, ook ditmaal meende Willem iets terug te moeten geven. Hij had geen verweer tegen een dreigend aftrekschaak en gaf op, om er daarna op gewezen te worden, dat hij het schaakgevend stuk, een loper, gewoon kon nemen en dan met een stuk meer simpel winnen. Gelukkig zorgden de vier invallers Erik Hubert, Tomas Foti, Gerard Janssen en Kees Bakker samen met Jaap en

Jeroen allen voor een punt, wat samen met het halfje van Erik een comfortabele $6\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ voorsprong oplevert. De twee afgebroken partijen, van Adri en Bart, leveren misschien ook nog een puntje op, daar weet ik op dit moment niets van. Door deze vier overwinningen staat het 2e op kop, al moest het na de derde ronde Amstelveen 5 nog naast zich dulden:

US 2	4	8	$28\frac{1}{2}++$
Amstelveen 5	3	6	19 +
Nieuwendam 3	3	4	17
VKVC 1	3	3	$15\frac{1}{2}+$
PCB 2	4	3	$16\frac{1}{2}++$
Raadsheer 2	3	2	$10\frac{1}{2}$
Almere 1	3	0	11
Weesp 2	3	0	9

+ = afgebroken partij.

Persoonlijke resultaten:

1,3	Erik Thunnissen	$1\frac{1}{2}$	3
1,5	Huub v.d. Bergh	2	2
2	Anton Dekkers	1	1
3	Jeroen Auener	1	1
3,3	Bart Smislaert	$1\frac{1}{2}$	3
3,7	Adri de Jong	$2\frac{1}{2}$	3
4,5	Willem Blankert	1	4
6	Jeroen Groot	$2\frac{1}{2}$	4
7	Coen Mekers	3	3
7,3	Jaap v.d. Veen	$3\frac{1}{2}$	4
8,3	Erik Hubert	$2\frac{1}{2}$	3
9	Tomas Foti	3	3
9	Gerard Janssen	1	1
9,5	Harry Heemskerk	$1\frac{1}{2}$	2
10	Kees Bakker	1	1

De strijd om de SGA-cup.

In de 2e ronde moest US het opnemen tegen Amroba (in de 1e ronde waren we vrij). Het klasseverschil (4 klassen) kwam ook in de uitslag tot uiting: 4-0. Guus Kamps, aan het 4e bord probeerde nog wel voor verwarring te zorgen door de uitslag verkeerd op zijn formulier te zetten, net als Gerard Rill, die niet op kwam dagen (Wiet Bouma, zijn vervanger won op tijd met 40 minuten minder), maar toch zorgden Hans Polee en Jurgen Stigter voor 4-0.

Fons Groot

US 3 (2e klasse)

Het onderlinge verschil tussen de teams in deze klasse is, op één uitzondering na, gering: een uitslag van 6-4 is al bijna extreem te noemen. Daarom hebben we met vier punten (en de meeste bordpunten) uit drie wedstrijden nog wel uitzicht op de eerste plaats. De uitslag van de zojuist gespeelde vierde ronde is nog niet helemaal binnen, mijn prognose is 5-5, zodat de kansen kleiner worden. Een opmerkelijk en verheugend feit is dat we in al die wedstrijden nog maar éénmaal behoefte hadden aan een invaller (NB voor bord 1, nadat de klok al ca. 20 minuten had weggetikt).

1e ronde

In de eerste ronde troffen we een oude bekende: Caïssa. Even als vorig jaar verloren we met $5\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$, ondanks dat bij het afbreken de stand nog 4-3 in ons voordeel was. Aan de overgebleven partijen, afgebroken onder het motto "je weet maar nooit", viel echter weinig eer te behalen.

De score was aanvankelijk spoedig geopend door ondergetekende. De tegenstander speelde vliegensvlug in de mening verkerend dat "alles wint". Overmoedig geworden liet hij in de verdediging grote gaten vallen die ik feilloos aanwees. Eveneens wonnen Kees Bakker, die weer eens aantoonde dat een meerderheid aan pionnen in het eindspel voldoende is, en Jaap Deinema, die zijn tegenstander "dolsprong" met zijn paarden. Remises waren er voor Pieter Schermers, Tomas Foti en Peter Beugel.

Hans Hoek, Gerard Jansen, Eric Hubert Onno Raymakers stelden het scoren uit tot de volgende ronde.

2^e ronde

Een maand later heette de tegenstander het Probleem (geheel onterecht). We wonnen er moeiteloos met 8-2 van.

Ruim vóór acht uur had men daar alles al in gereedheid gebracht in een apart zaaltje, ver van het interne geroezemoes. Er was zelfs een heus scorebord aanwezig waarop tot mijn verbazing al 0-1 prijkte. Bestudering van het wedstrijdformulier leerde dat Eric daarvoor gezorgd had.

Al snel werd de stand gelijkgetrokken omdat Tomas zich de dame liet ontfutselen. We raakten echter geenszins in paniek, want zelfs voor een onge oefend oog was duidelijk dat alle borden goed of beter stonden. Met regelmatige tussenpozen kwamen de punten dan ook binnen: Hans, Onno, Kees, Pieter en Gerard tilden de stand al tot 6-1.

Ondertussen had ik mijn goede stelling weten te verprutsen en speelde lusteloos naar een remise toe. Na de tijdscontrole liepen er nog twee partijen. Jaap had echter geen zin om nog eens terug te komen en stemde met remise in. Peter wilde wel winnen, maar moest zijn ongeduld daarvoor een week in bedwang houden.

3^e ronde

Een spannend slot beleefden we tegen TOZ 1 bij de stand $4\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$. Alleen Gerard speelde nog. Hoewel hij zelf in tijdnood was, schotelde hij zijn tegenstander zoveel problemen voor dat deze door zijn vlag ging.

Voordat het zover was, begonnen we met de constatering dat Hans niet verscheen. Gelukkig werd Rob van Gompel bereid ge-

vonden om in te vallen. Hij weerde zich op bord 1 met verve, maar moest daarbij tevens de tijd bevechten. Uiteindelijk raakte hij het spoor bijster na een venijnige pionzet en verloor een toren. Ondergetekende moest omstreeks de twintigste zet een grote schoonmaak op het bord toestaan, waarna tot remise werd besloten.

Toen ik even later de borden langs ging zag ik tot mijn verwondering bij sommige een ongelijke strijd. Bij Tomas in ons voordeel. Zijn tegenstander speelde ongegeneerd lang met een toren minder, beveerde bovendien, na gewezen te zijn op het verplicht noteren, met luide stem "jarenlang wedstrijdleader te zijn geweest" (het enige incident tot nu toe). Bij Peter was het juist andersom. Zoals we dat van hem gewend zijn, speelde hij na inlevering van een stuk gewoon verder. Dat leverde ditmaal echter geen succes. Tenslotte blunderde Pieter een toren weg, juist op het moment dat hij zich naar een riant stelling had gewerkt. Teleurgesteld probeerde hij nog zijn paard zodanig te mobiliseren dat zijn tegenstander ofwel mat zou lopen ofwel de toren terug zou geven. Helaas bleef deze wakker en verleende zijn medewerking niet.

Vervolgens brachten remises van Kees en Jaap en een overwinning van Onno de stand terug naar $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ en waren aller ogen gericht op de twee overgebleven partijen. In de ene had Eric voortdurend het voordeel van een pluspion. In het toreneindspel dat uiteindelijk ontstond, werd dit voordeel omgezet in het zo nodige punt. De andere partij was de meest spectaculaire van de dag. Combinaties, offers en tijdnood zorgden ervoor dat het een genoeg was ernaar te kijken.

Zoals gezegd werd Gerard de matchwinnaar.

4^e ronde

Voor de derde keer thuis speelden we tegen de koploper ENPS/HWP 1. Eveneens voor de derde keer was ik de eerste om bord en stukken op te ruimen. Na een misplaatst paardoffer in de overbekende hoofdvariant van het Caro-Kann kon ik wel opgeven. Spoedig daarna stonden we al weer met 3-1 voor: Peter had succes met een koningsaanval (zoals dat ook hoort te zijn) en Gerard zette de koning van zijn tegenstander pardoes midden op het bord mat. Het allereerste punt was al een week tevoren binnengehaald door Pieter in een vooruitgespeelde partij.

Toch keek ik bedenkelijk naar de overige borden, want dat zag er niet best uit. Kees won aanvankelijk de kwaliteit maar begon toen zo vreselijk te knoeien om er tranen in de ogen van te krijgen. Hans vocht tevergeefs tegen het oprukken van de vijandelijke b-pion. Niet eerder dan ten koste van een stuk was die te stoppen op de zevende rij. Dreigend nog meer materiaal te verliezen of zelfs het promoveren van de pion toe te moeten laten, ging hij door zijn vlag. Jaap verslikte zich in de vele penningen waarmee hij het zichzelf moeilijk had gemaakt, en kon een paard niet meer voldoende dekken. Hij verkoos het toen om zijn dame er tegen aan te gooien in ruil voor een toren en een stuk, doch dit had niet het gewenste resultaat.

En zo kwam de stand bij het afbreken op 4-3 voor ENPS/HWP te staan. Op 8 februari zullen we een spannend vervolg te zien krijgen want kansloos zijn onze drie partijen zeker niet. Eric werkte langzaam maar gedegen aan een steeds wurgender omsingeling van de vijandelijke

koningsveste. De beslissende inval wist hij echter nog niet te vinden zodat zijn tegenstander opgelucht adem haalde bij het bereiken van de 40ste zet. Tomas mag verder spelen met een pion meer, maar zijn grootste zorgen zullen wel uitgaan naar de druk op de f-lijn die zijn tegenstander al geruime tijd uitoefent. Onno stond de hele partij slechter en had het er druk mee de plaagstoten en aanvallen te pareren. In een uiterst merkwaardig slot, waarin tijd-nood ook een rol ging spelen, won hij een stuk. Wellicht is dit voldoende om remise te verzekeren, want hij kijkt tegen een achterstand van pionnen aan. We wachten maar af.

(Ad Ridder)

STUDENTENKAMPIOENSCHAP

US organiseert (alweer) het Nederlands Studenten Kampioenschap. Van 2 t/m 5 april (paaszaterdag t/m -dinsdag) - 's middags en 's avonds, 7 ronden Zwitsers, in Sporthal Oost (Wethouder Verhey Sporthal). Speeltijd 1 uur 3 kwartier voor 40 zetten, plus $\frac{1}{2}$ uur uitvluggeren.

Groep 1: KNSB of rating 1900, groep 2 promotie/1e klasse onderbond, groep 3 anderen. Prijzengeld respectievelijk 750/350/150/50, 250/100/50, 100/50/25 + schoonheidsprijs + catastrofeprijs + wisselbekers (ook voor Amsterdams studentenkampioen).

Inschrijfgeld respectievelijk f 27,50/22,50/17,50. Moet voor 13 maart op giro 4628457 van J. Deinema staan, of contant betaald worden. Afhankelijk van de deelname is voor US-leden echter een (achteraf terug te betalen) korting van 30 tot 50 % aanwezig (zoals besloten op de afgelopen ledenvergadering).

Inlichtingen: Jaap Deinema (020) 120838, of Kees Bakker, (020) 437298 of (overdag) (023) 173262/173212.

PAUL MORPHY

- Paul Morphy werd op 22 juni 1837 geboren in New Orleans. Hij was de zoon van rechter Alonzo Morphy en Thelcide Carpentier en had één broer en twee zusters. Zijn basisopleiding kreeg Paul op de Jefferson Academy, New Orleans. Op 13-jarige leeftijd kon hij naar het St. Joseph's College in Spring Hill, waar hij zich m.n. toelegde op wiskunde en rechten. Dit laatste vak werd ook z'n studierichting toen hij in 1855 inschreef voor de University of Louisiana. Na amper twee jaar had hij zijn diploma behaald. Wegens zijn minderjarigheid kon hij toen echter nog niet aan een eigen praktijk beginnen.

Paul leerde nog voor zijn tiende jaar schaken en wel door het kijken naar partijen die zijn vader speelde met zijn Ernest Morphy. Nadien maakte Paul snel vorderingen en nog voor hij de leeftijd van twaalf jaar had bereikt waren zijn familieleden geen partij meer voor hem. Toen Paul vervolgens ook de plaatselijke grootheden had verslagen kreeg hij kans zich te meten met echt sterke spelers. Hij was nog steeds twaalf jaar toen hij de Fransman Eugène Rousseau versloeg. Ook de toen al als schaakexpert bekend staande hongaar J.J. Löwenthal werd in een korte match verslagen (+1, =1).

Na afloop van z'n rechtenstudie had Morphy gelegenheid zich uitgebreider met schaken bezig te houden. Eén en ander resulteerde in een uitnodiging voor een toernooi tussen de sterkste Amerikaanse schekers dat georganiseerd werd door de

New York Chess Club in 1857. De toen al vanwege zijn blindséances bekende Louis Paulsen was één van de deelnemers. Na afloop van het toernooi was Paul Morphy wereldberoemd. Hij won het toernooi op verpletterende wijze (+14, -1, =3). Paulsen eindigde als tweede (+10, -5, =3). Uit dit toernooi volgen nu twee partijen. Beiden hebben al volledig de speelwijze in zich, waarmee Morphy later de wereld zou veroveren. In de opening draait alles om een vlotte ontwikkeling van zijn stukken. Van weeruit in het middenspel als vanzelf een aanval ontstaat die de tegenstander niet meer de baas kan.

P. Morphy - Th. Lichtenhein
New York, 23 oktober 1857.

1. e2-e4	e7-e5
2. Lf1-c4	Fg8-f6
3. Pg1-f3	Pf6:e4
4. Pb1-c3	d7-d5!?
4..Pc6 ziet er gezonder uit.
Na 5.0-0 houdt wit echter compensatie.	
5. Lc4:d5	Fe4-f6
6. Ld5-b3	Lf8-d6
7. d2-d3	0-0
8. h2-h3	h7-h6(?)
9. Lc1-a3	Pb8-c6
10. Dd1-d2	Pc6-a5
11. g2-g4	Fa5:b3
12. a2:b3	Lc8-d7
13. Th1-g1	Pf6-h7
14. Pc3-e4	Kg8-h8
15. g4-g5	h6-h5
16. Pf3-h4	g7-g6
17. Dd2-e2	Ld7-c6?!

Het was beter geweest de loper op de diagonaal c8-h3 te handhaven.

18. f2-f4!/?/?!

Steinitz vond dit geen gezonde zet. Maróczy was echter wat genuanceerder: de complicaties die nu volgen is zwart niet meer de baas.

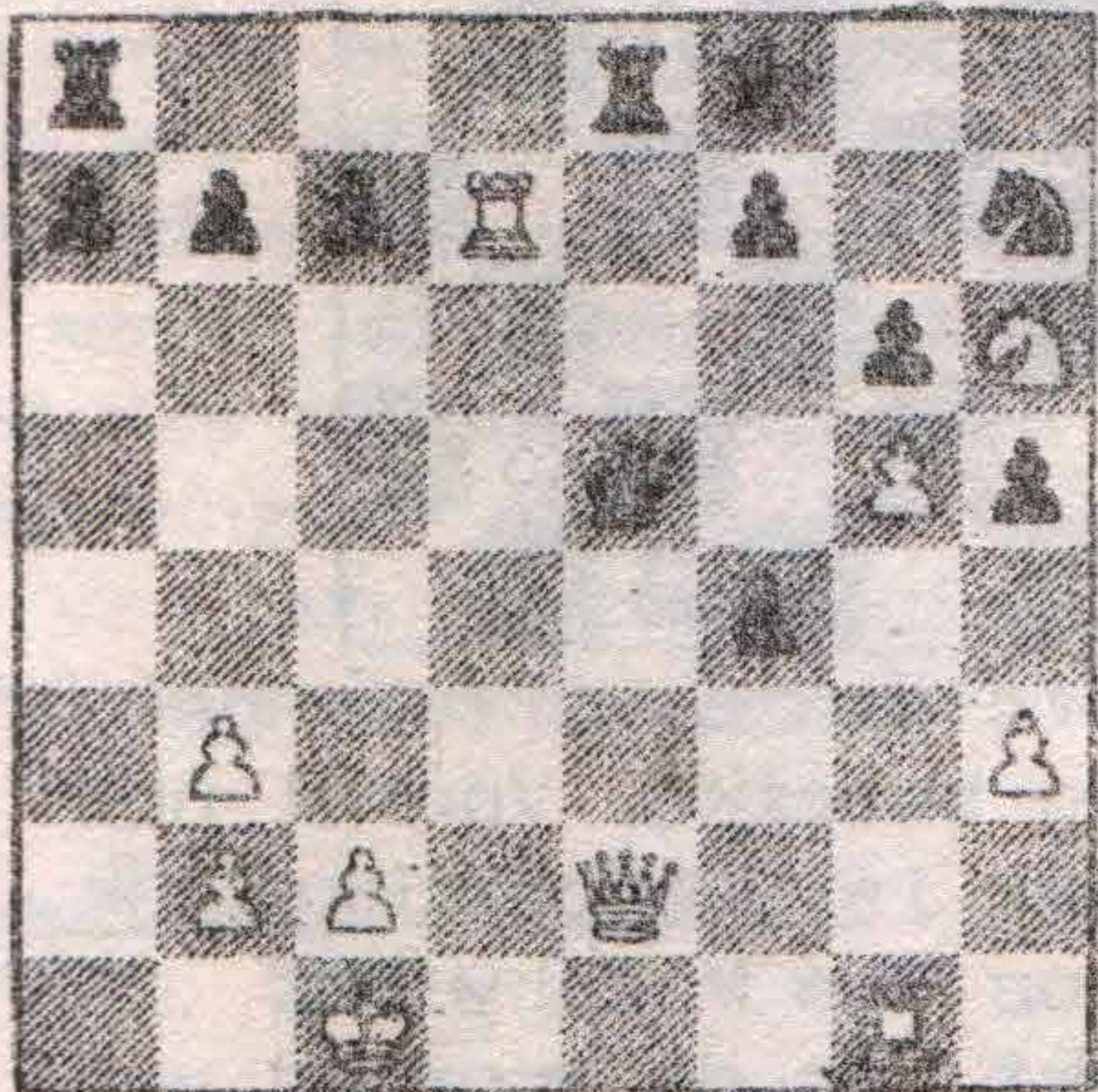
18. e5:f4
 19. Le3-d4⁺ Kh8-g8
 20. Pd4-f5! Tf8-e8
 Niet 20...ef5 21.Pf6 en mat.
 21. Pf5-h6⁺ Kg8-f8
 22. O-O-O Lc6:e4

Op 22...Pg5 geeft Maróczy:
 23.Pf7! Pf7 24.Tg6 met
 sterke aanval.

23. d3:e4 Dd8-e7
 24. e4-e5!

Prachtig gespeeld. Wanneer
 zwart het pionoffer niet aan-
 neemt d.m.v. 24...De6, wint
 wit prozaïsch: 25.Tde1 Le7
 26.h4 en de bezetting van de
 f-lijn beslist.

24. Ld6:e5
 25. Ld4:e5 De7:e5
 26. Td1-d7!

In deze razend ingewikkelde
 stelling raakt zwart de draad
 kwijt. Overlevingskansen bood
 nog 26...Pg5! 27.Tg5 Df6.

26. De5-g7?
 27. De2-c4 Te8-e7
 28. Td7:e7 Kf8:e7
 29. Tg1-e1⁺ en zwart gaf op.

De volgende partij is één van
 Morphy's beroemdste. Opmerke-
 lijk is dat Morphy maar liefst
 twee keer de snelste winstweg
 mist. Zijn spelvoering blijft
 echter overeind hoewel het te-
 genspel van Paulsen niet bij-
 zonder is.

L. Paulsen - P. Morphy
 New York, 8 november 1857.

1. e2-e4 e7-e5
 2. Pg1-f3 Pb8-c6
 3. Pb1-c3 Pg8-f6
 4. Lf1-b5 Lf8-c5
 4...Lb4 is normaal.
 5. O-O O-O
 6. Pf3:e5 Tf8-e8
 7. Pe5:c6?!

Beter is 7.Pf3! Pe4 8.d4
 Pc3 9.bc3 Lf8! 10.d5 +/-

7. d7:c6
 8. Lb5-c4 b7-b5
 Niet 8...Pe4 9.Pe4 Te4 10.
 Lf7 Kf7 11.Df3 +-. Echter 8..
 Pg4! komt wel in aanmerking.
 Daarom was voor wit 8.Le2
 verstandiger geweest.

9. Lc4-e2 Pf6:e4
 10. Pc3:e4 Te8:e4
 11. Le2-f3

Beter is 11.c3!?

11. Te4-e6
 12. c2-c3?

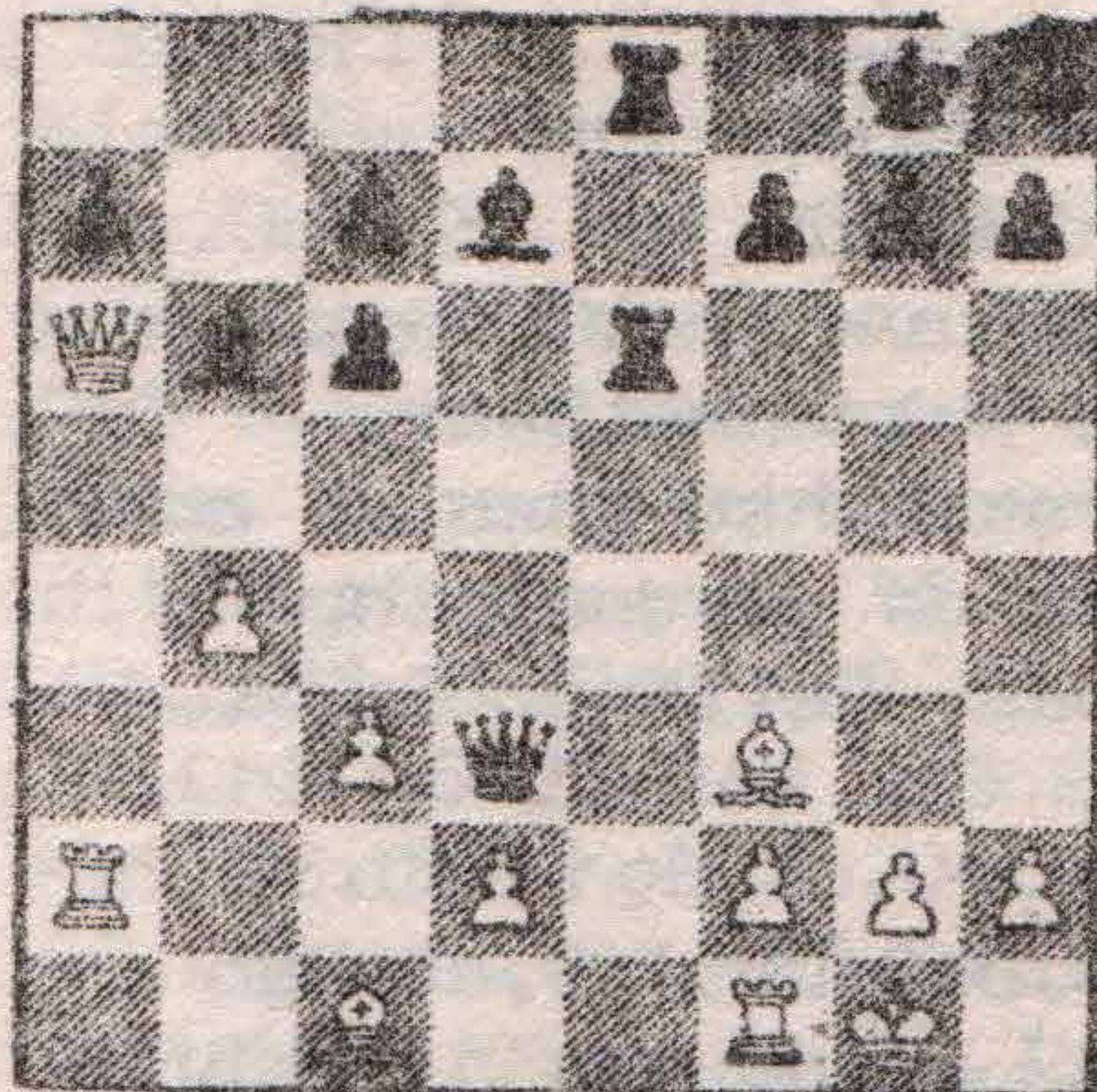
Zwak gespeeld. Na 12.d3
 heeft wit gelijk spel.

12. Dd8-d3!
 13. b2-b4 Lc5-b6
 14. a2-a4 b5:a4
 15. Dd1:a4 Lc8-d7(?)

Beter is misschien 15...Lb7.
 Wit heeft nu de kans zich
 te bevrijden met 16.Da6!

16. Ta1-a2? Ta8-e8
 17. Da4-a6

Te laat. Het verhindert wal-
 iswaar 17...Df1 maar maakt een
 prachtig offer mogelijk.

17. Dd3:f3!!
 18. g2:f3 Te6-g6⁺
 19. Kg1-h1 Ld7-h3

20. Tf1-d1
 Of 20.Dd3 f5 21.Dc4 Kf8!→,
 20.Tg1 Lg2 21.Tg2 Te1→.

20. Lh3-g2⁺
 21. Kh1-g1 Lg2:f3⁺
 22. Kg1-f1 Lf3-g2⁺

Sneller wint: 22..Tg2! 23.
 Dd3(23.Db6 Th2 en 24..Th1
 met)Tf2 24.Kg1 Tg2 25.Kh1
 Tg1 met, of 22..Tg2! 23.
 De2 Te2 24.d4 Th2 25.Te2
 Th1 met.(Zukertort)

23. Kf1-g1 Lg2-h3⁺
 Sneller wint: 23..Le4 24.
 Kf1 Lf5! 25.De2 Lh3 26.Ke1
 Tg1 met (Bauer).

24. Kg1-h1 Lb6:f2
 25. De6-f1 Lh3:f1
 26. Td1:f1 Te8-e2
 27. Te2-a1 Tg6-h6
 28. d2-d4 Lf2-e3

en zwart gef op.

Tijdens en na dit toernooi
 speelde Morphy ook vele voor-
 gift- en blindpartijen. Zijn
 succes was overweldigend. Ter
 illustratie van zijn kunnen de
 nu volgende partij die Morphy
 tegelijk met zes andere partij-
 en blind speelde.

P. Morphy - Amateur
 New Orleans, 1858.

1. b2-e4 e7-e5
 2. Pg1-f3 Fb8-c6
 3. Lf1-c4 Lf8-c5
 4. b2-b4 Lc5:b4
 5. c2-c3 Lb4-a5
 6. d2-d4 e5:d4
 7. 0-0 d4:c3

Deze variant van het Evans
 gambiet is wel speelbaar,
 meer Anderssen had toen al aan-
 getoond dat de verdediging
 moeilijk was. Veiliger is 7..
 d6.

8. Lc1-a3
 Beter is 8.Db3 Df6! 9.e5 Dg6
 10.Pc3 Pge7 en nu pas 11.Le3!.

8. d7-d6
 9..Dd1-b3 Pg8-h6

10. Fb1:c3 La5:c3?!
 Zonde van de looper. Beter
 was 10..0-0.

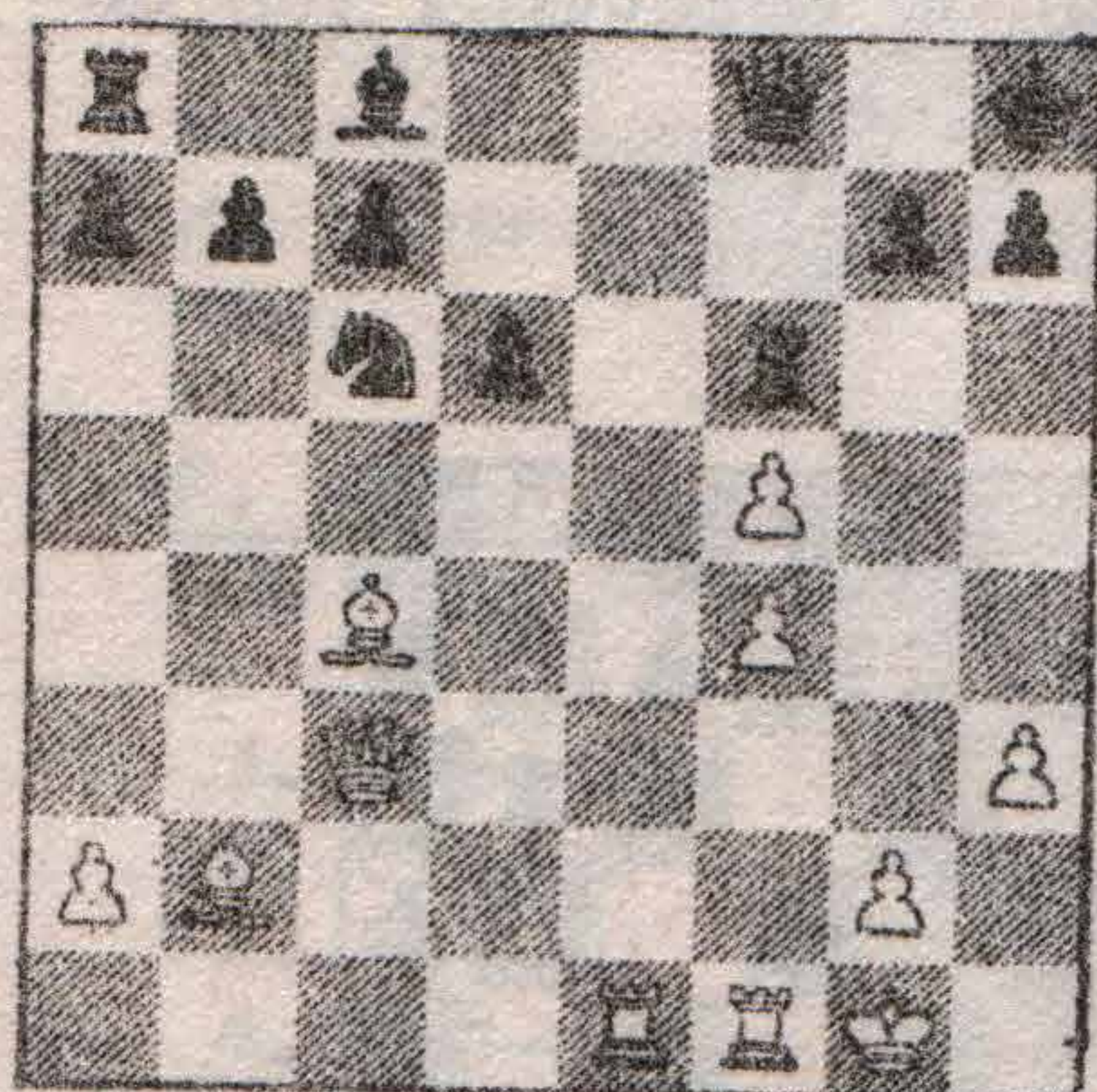
11. Db3:c3 0-0
 12. Ta1-d1 Ph6-g4
 13. h2-h3 Pg4-e5
 14. Pf3:e5 Fc6:e5
 15. Lc4-e2 f7-f5?

Voorzichtiger was 15..f6
 en 16..Pg6.

16. f2-f4 Pe5-c6
 17. Le2-c4⁺ Kg8-h8
 18. La3-b2 Dd8-e7

Op 18..Tf6 volgt 19.e5
 Tg6 20.Lf7 enz.

19. Td1-e1 Tf8-f6
 20. e4:f5 De7-f8

Wit heeft een schitterende
 stelling bereikt. Vooral het
 looperpaar is verschrikkelijk.
 Let nu op hoe Morphy het
 uit meekt. In de woorden van
 Maróczy: "Der Schluss ist
 ein wahrer Genuss für jeden
 Schachfreund."

21. Te1-e8!! Df8:e8
 22. Dc3:f6 De8-e7
 23. Df6:g7⁺! De7:g7
 24. f5-f6 Dg7:g2⁺

Ook andere zetten helpen
 niet, bijv.: 24..Df8 25.f7
 Pe5 26.fe5 h5 27.e6 Kh7 28.
 Ld3 Kh6 29.Tf6 Kg5 (of:29..
 Kg7 30.Tg6 Kh7 31.Tg8 Kh6
 32.Lc1 met)30.Tg6 Kf4 31.Kf2!
 en mat volgt.

25. Kg1:g2 Lc8:h3⁺
 26. Kg2:h3 h7-h5
 27. Tf1-g1 en wint.

Morphy vond inmiddels dat hij

te sterk was geworden voor de amerikaanse schakers en wilde zich geen meten met de europese top. Op initiatief van de New Orleans Chess Club werd een reis naar Europa voorbereid. Het geld dat de club Morphy bood om diens onkosten te dekken werd door hem geweigerd met als reden dat hij geen beroepsspeler wilde zijn. Op eigen kosten vertrok Morphy dan ook in 1858 naar Europa, waar hij op 8 juni in Birmingham aankwam. Het was de bedoeling dat hij daar aan een toernooi deel zou nemen maar toen dat niet door bleek te gaan, vertrok hij naar Londen om de sterkste spelers daar te ontmoeten. Het liefst wilde hij een match spelen met Staunton. Deze was echter verhinderd. In Londen kon hij zich echter wel meten met iemand als H.E. Bird die in schekkringen in hoog aanzien stond. Nu volgt één van hun partijen die later wereldberoemd is geworden.

H.E. Bird - P. Morphy
Londen, 1858.

1. e2-e4	e7-e5
2. Pg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	f7-f5?!
4. Pb1-c3	f5:e4
5. Pc3:e4	d6-d5?!

Steinitz vond de zwarte opzet al dubieus. Beter is 5.. ed4 maar wit heeft dan een grote ontwikkelingsvoorsprong.

6. Pe4-g3?

Veel sterker is de variant van Zukertort: 6.Pe5! de4 7.Dh5 g6 8.Pg6 Pf6 9.De5 Le7 10.Fh8 Pc6 11.Lb5 Dd5 12.Lg5 enz. +

6.	e5-e4
7. Pf3-e5	Pg8-f6
8. Lc1-g5	Lf8-d6

Veiliger is 8..Le7.

9. Pg3-h5	O-O

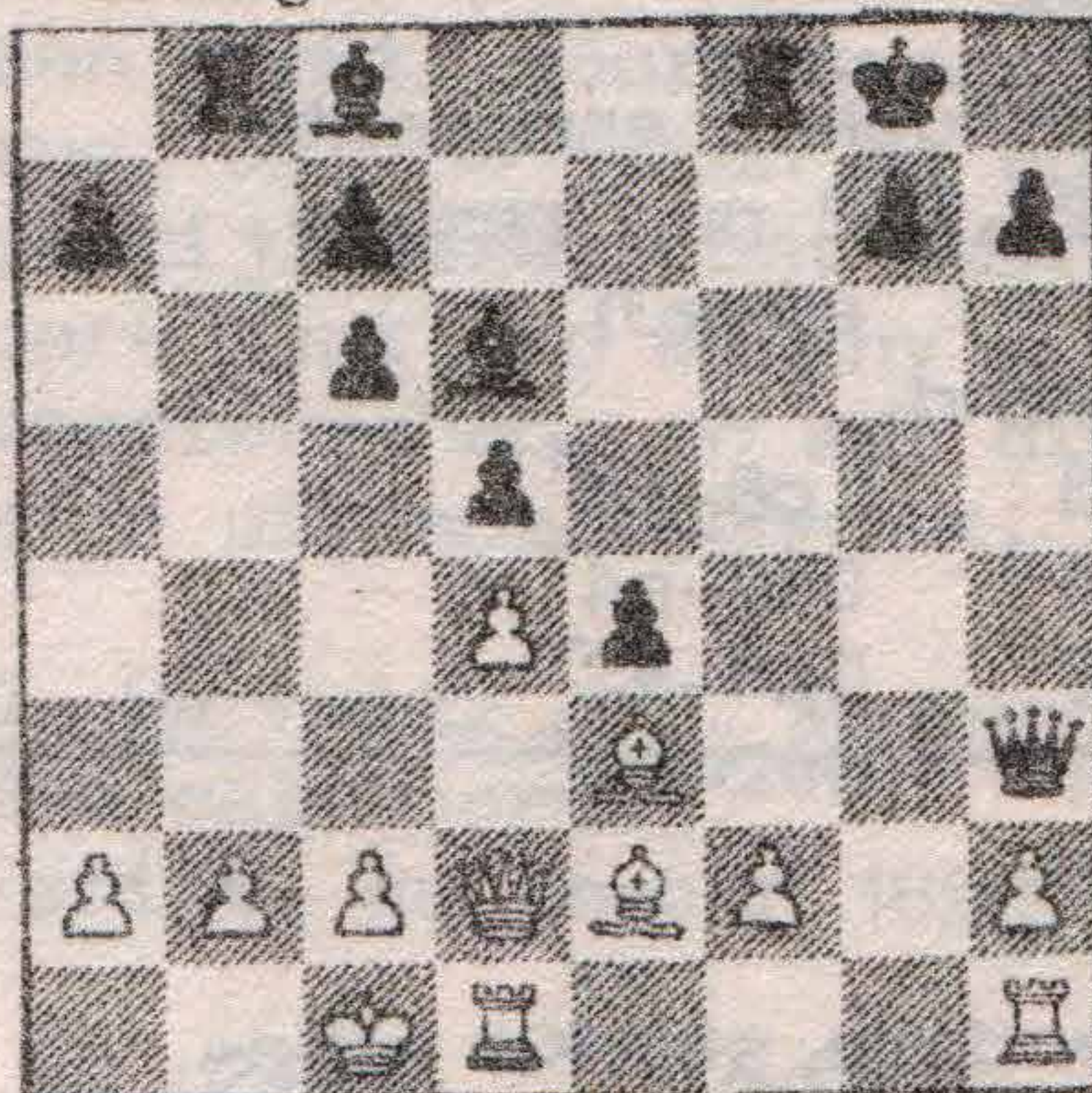
10. Dd1-d2	Dd8-e8

11. g2-g4?

Beter was 11.Pf6! gf6 12.Lf6 Tf6(12..Dh5 13.g4 enz.) 13.Dh5 Tg6 14.Pg6 hg6! 15.Dd5 met ongeveer gelijk spel. Morphy krijgt nu de kans zijn kunnen te tonen.

11.	Pf6:g4
12. Pe5:g4	De8:h5
13. Pg4-e5	Pb8-c6
14. Lf1-e2	Dh5-h3
15. Pe5:c6	b7:c6
16. Lg5-e3	Ta8-b8
17. O-O-O	

Veiliger was 17.c3.

17.	Tf8:f2!

Ongelofelijk. Met een pion voorsprong en een uitstekende stelling offert Morphy een toren. Hoewel bij correct tegenspel het offer niet wint, is het toch zo fraai dat het uitroepteken volledig op z'n plaats is.

18. Le3:f2	Dh3-e3!
19. c2-c3(!)	

Niet goed was 19.Dc3 wegens 19..De2 20.Tg1 g6 21.b3 Lb4! enz. Steinitz beweerde dat 19.Dg5 winnend was voor wit. Maaróczy toonde echter aan dat dit niet zo was: 19..Db2(niet 19..e3? 20.Dd8 Kf7 21.Dc7 Ld7 22.Lh5 g6 23.Dd7 Kg8 24.De6 Kg7 25.De5 Kg8 26.De3 enz.) 20.Kd2 Lb4 21.Ke3 Da3! 22.Ld3 (22.Kf4 Ld6) La6 23.Tg1 Lf8!

→.

19.	Da3:e2
20. b2-b4	

Op 20.Dc2 volgt 20..Tb2 21.
Db2 Le3 22.De3 De3 23.Kd2 Db2
24.Ke1 Dc3 enz.

20. Da2-a1⁺

21. Kc1-c2 Da1-e4⁺

22. Kc2-b2?

Met 22.Kc1 kon wit remise
maken omdat het loperoffer
op b4 niet korrekt is: 22..

Lb4 23.cb4 Tb4 24.Dg4 Da3

25.Kd2 Tb2 26.Ke1 Te2 27.

Ke2 Df3 28.Ke1 Dh1 29.Dg1

Df3 30.Dg3 enz.

22. Ld6:b4

23. c3:b4 Tb8:b4⁺

24. Dd2:b4 De4:b4⁺

25. Kb2-c2?

Zoals Sergeant aangeeft
maakt 25.Ke2 nog remise.

25. e4-e3!

Beslissend.

26. Lf2:e3 Lc8-f5⁺

27. Td1-d3 Db4-c4⁺

28. Kc2-d2 Dc4-a2⁺

29. Kd2-d1 De2-b1⁺

en wint.

Onder de andere sterke scha-
kers die Morphy in Londen ont-
moette was ook weer de honger-
aar J.J. Löwenthal. Hij was intus-
sen een stuk sterker geworden.
In een match moest echter ook
hij het onderspit delven (+9,
-3, =2). Uit deze match een
partij. Morphy leet zich in deze
partij van een andere kant zien.
Hier geen briljante offers maar
een mooie logische partij waar-
in Morphy met eenvoudige mid-
delen zijn voordeel uitbouwt
tot de tegenstander snakt naar
lucht. Nimzowitsch zou er trots
op zijn geweest.

P. Morphy - J.J. Löwenthal

14-e matchpartij

Londen, 21 augustus 1858.

1. e2-e4 e7-e5

2. Pg1-f3 Pb8-c6

3. Lf1-b5 e7-e6

4. Lb5-a4 Pg8-f6

5. d2-d4 e5:d4

6. e4-e5 Pf6-e4

7. 0-0 Fe4-c5

Beter is 7..Le7.

8. Le4:c6 d7:c6

9. Pf3:d4 Pc5-e6,

10. Pd4:e6 Lc8:e6

11. Dd1-e2 Lf8-c5

De loper hoort op e7.

12. Pb1-c3 Dd8-e7

13. Pc3-e4 h7-h6

14. Lc1-e3 Lc5:e3

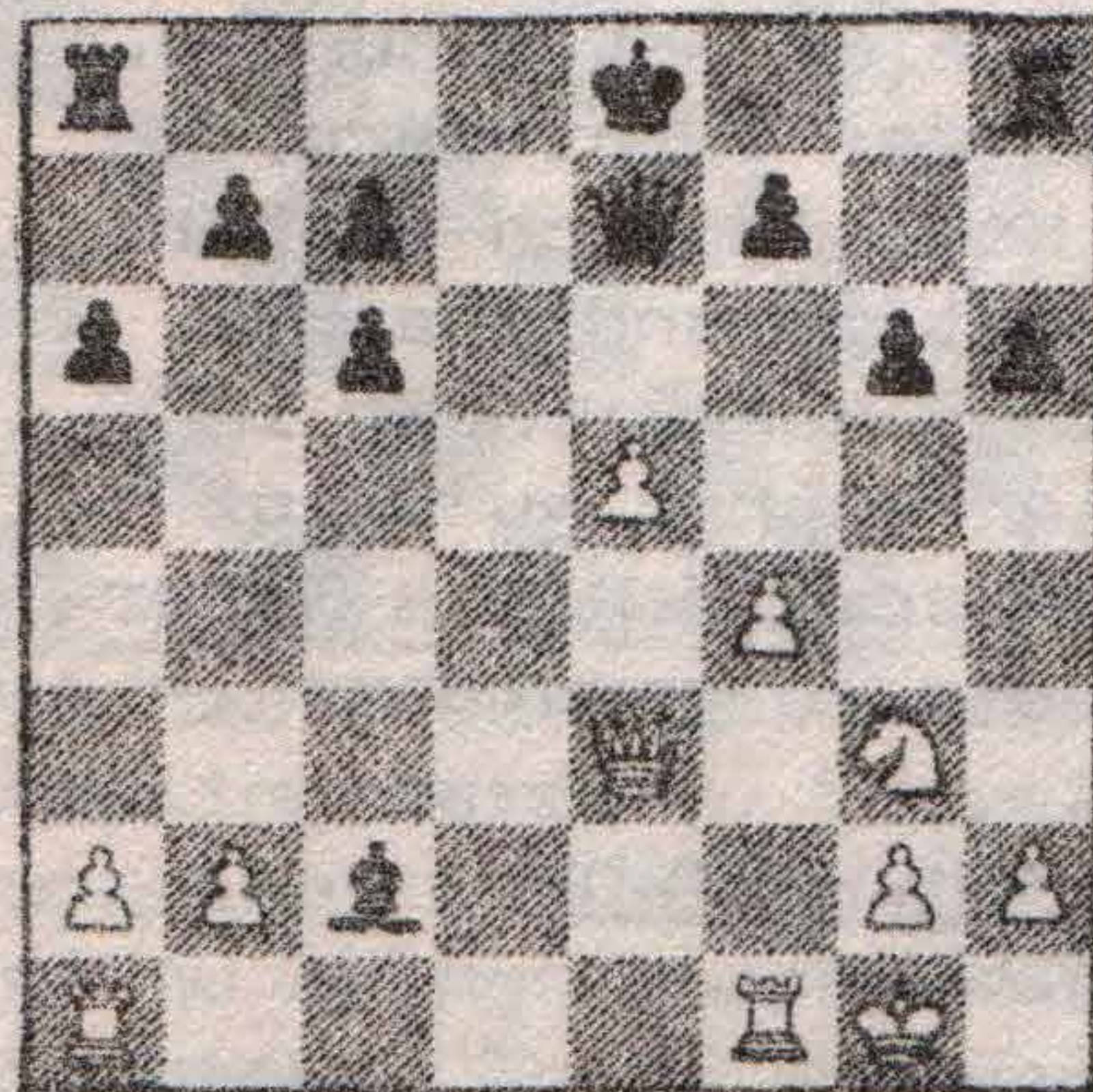
15. De2:e3 Le6-f5?!

Het is nogal gevaarlijk om
op pionwinst te spelen. Be-
ter was op de lange rokade
aan te sturen met 15..b6.

16. Fe4-g3 Lf5:c2

17. f2-f4 g7-g6

Misschien kwam 17..Db4 meer
in aanmerking.

18. e5-e6! Le2-f5

Zwart kon de pion niet slaan
wegens 19.Dc3 met stukwinst.

Op 18..0-0-0 volgt 19.Da7.

19. Pg3:f5 g6:f5

20. e6:f7 Ke8:f7

21. De3-h3 De7-f6

22. Ta1-e1 Th8-a8

23. Te1-e5! Kf7-g6

Zwart kon natuurlijk de to-
ren niet slaan omdat den de
f-lijn open komt.

24. Tf1-e1 Te8:e5

25. Te1:e5 Ta8-d8

26. Dh3-g3⁺ Kg6-h7

27. h2-h3

Geduldig verbetert Morphy
eerst zijn eigen konings-
stelling voor hij verdere

acties onderneemt.

27. Td8-d7
28. Dg3-e3 b7-b6
29. Kg1-h2 c6-c5
30. De3-e2 Df6-g6
31. Te5-e6

Langzaam wordt de tegenstander ingesnoerd.

31. Dg6-g7
32. De2-h5 Td7-d5

Op 32..Tf7 volgt 33.Th6.

33. b2-b3

Zwart is nu bijna in zetdwang geraakt. Het enige stuk dat hij kan bewegen is de dame en wel d.m.v. 33..Df8. Dan kan echter 34.g4! volgen. Omdat hij een zet moet doen besluit hij meer wet materieel te geven om zich te bevrijden.

33. b6-b5
34. Te6:e6 Td5-d6
35. Dh5:f5⁺ Dg7-g6
36. Df5:g6⁺ Kh7:g6
37. Te6-a5 Td6-b6(?)

Beter was 37..c6 maar de stelling blijft ook dan verloren voor zwart.

38. g2-g4 c7-c6
39. Kh2-g3 h6-h5
40. Te5-e7 h5:g4
41. h3:g4 Kg6-f6
42. f4-f5 Kf6-e5
43. Te7-e7⁺ Ke5-d6
44. f5-f6 Tb6-b8
45. g4-g5 Tb8-f8
46. Kg3-f4 c5-c4
47. b3:c4 b5:c4
48. Kf4-f5 c4-c3
49. Te7-e3 en zwart gef op.

Nadat Morphy zo'n beetje de gehele engelse schaaktop had verslagen bleef alleen Staunton nog over. Deze had na de successen van zijn opponent niet zo'n trek meer in een match. Ondanks aandringen van Morphy bleef hij excuses verzinnen om de match "uit te stellen". Morphy ging zelfs zo ver niet mee te doen aan het toernooi in Birming-

ham waar Staunton wel aan deel nam om een match niet in gevaar te brengen. Het had echter geen effect. Pleister op de wonde was wel dat niet Staunton dit toernooi won maar de al door Morphy verslagen Löwenthal. Najaar 1858 vertrok Morphy naar Parijs. Hoewel hij na aankomst nog steeds zeeziek was van de reis was hij onmiddellijk bereid een match te spelen met de sterkste franse speler D. Harrwitz. Toen de stand van de match 6-3 voor Morphy was trok Harrwitz een ziekte voorwendend zich terug. Uit de match de volgende partij. Deze toont weer een andere kant van Morphy's schaakmeesterschap, en wel die van zijn eindspeltechniek.

D. Harrwitz - P. Morphy
3-e matchpartij
Parijs, september 1858.

1. d2-d4 f7-f5
2. c2-c4 e7-e6
3. Pb1-c3 Pg8-f6
4. Lc1-g5 Lf8-b4
5. Dd1-b3 c7-c5!?
6. d4-d5

Beter was 6.e3.

6. e6-e5!
7. e2-e3 0-0
8. Lf1-d3 d7-d6
9. Pg1-e2 h7-h6
10. Lg5:f6 Dd8:f6
11. a2-a3 Lb4:c3⁺
12. Db3:c3

Maróczy vindt 12.Pc3 beter.

12. Pb8-d7
13. 0-0 Df6-g6
14. b2-b4 b7-b6
15. f2-f3 h6-h5

Verhindert zo g2-g4 en bereidt een koningsaanval voor.

16. Ld3-c2 Lc8-b7
17. Lc2-a4 Dg6-f7
18. La4:d7?

Veel sterker was 18.Lc6, bijv.: 18..Pf6 19.b5 Tad8 20.

Lb7! Db7 21.e4 met de be-
doeling 22.Tfb1 en 23.a5.

18. Df7:d7
19. b4:c5 b6:c5
20. f3-f4 e5-e4
21. Ta1-b1

De witte c-pion is een zwakte.
Het was daarom beter geweest
zich eens daarom te bekomme-
ren d.m.v. de manoeuvre Pc1-
b3-a5. Morphy maakt nu ge-
bruik van deze zwakte.

21. Lb7-a6!
22. Tf1-c1 Dd7-a4
23. Pe2-g3(1) h5-h4
24. Pg3-f1 Te8-b8
25. Pf1-d2 Tb8-b6
26. Tb1:b6

Er dreigde een torenverdub-
beling op de b-lijn waerna
door torenruil op b1 de c-pion
zou zijn gevallen.

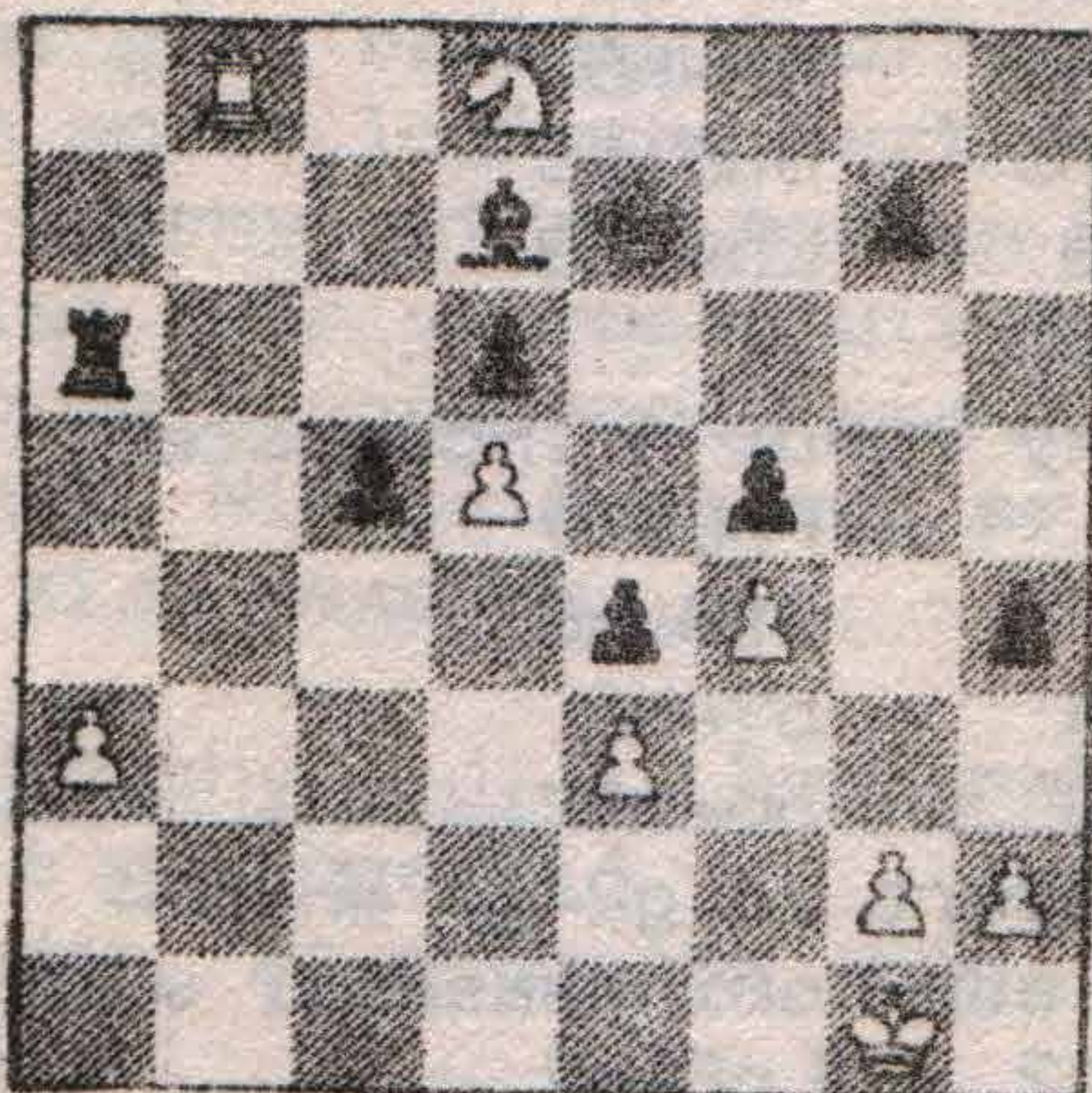
26. a7:b6
27. Dc3-b3 De4:b3
28. Pd2:b3 b6-b5!

Vanaf nu speelt Morphy het
eindspel vituoo's.

29. c4:b5

Wanneer wit de pion door het
paard dekt volgt 29..Ta8!

29. Le6:b5
30. Pb3-a5 Tf8-a8
31. Pe5-b7 Te8-a6
32. Tc1-c3 Kg8-f8
33. Pb7-d8 Lb5-d7
34. Tc3-b3 Kf8-e7
35. Tb3-b8

35. c5-c4!
36. Kg1-f2 c4-c3
37. Kf2-e2 Te6:a3

38. Pd8-c6⁺ Ld7:c6
39. d5:c6 c3-c2
40. Ke2-d2 Te3-c3

De pointe, wit is nu ver-
loren.

41. Kd2-c1 Tc3:c6
42. Tb8-b3 Ke7-f6
43. Tb3-a3 g7-g5
44. g2-g3 h4:g3
45. h2:g3 g5:f4
46. g3:f4 Kf6-g6
47. Ta3-a5 Tc6-c5
48. Ta5-a6 Tc5-c3
49. Ta6:d6⁺ Kg6-h5
50. Td6-d2 Kh5-g4
51. Td2-g2⁺ Kg4-f3
52. Tg2-g5 Tc3-c5
53. Tg5-h5 Kf3:e3
54. Th5-h4 Ke3-f3

en zwart won.

Tijdens deze match, op één
van de dagen waarop Harrwitz
ziek was speelde Morphy zijn
beroemd geworden blindseance
een acht bordem in het Café de
la Régence in Parijs. Tegen acht
sterke perijse spelers haalde
hij een score van +6, =2. Te-
gen het eind van 1858 wil Morphy
weer terug naar Amerika. Het
slechte gedrag van mensen als
Harrwitz en Staunton hebben hem
de zin in het schaken ontnomen.
Omdat hij ziek was moest het
vertrek echter uitgesteld wor-
den. Dan komt echter de grote
Anderssen naar Parijs en ondanks
dat Morphy ziek is kan deze hem
overhalen een match te spelen.
Met overtuigende cijfers wint
Morphy ook deze match (+7, -2,
=2). Als hij dat nog niet was,
is Morphy hierdoor zeker de on-
gekroonde wereldkampioen. In
het voorjaar van 1859 wordt aan
de terugreis begonnen naar Ame-
rika. Op doorreis in Londen
geeft Morphy nog een simul-
taan tegen Löwenthal, Barnes,
Bird, Rivière en Boden(+2, -1,
=2) en is hiermee nogmeals de
held van Londen. Op 11 mei 1859

arriveert Morphy in New York. Ter ere van hem worden er vele feesten gegeven. Zijn deelname aan het openbare schaakleven neemt vanaf dat moment steeds meer af. Hij speelt nog wel een match onder voorgift van een paard met J. Thompson en wint deze (+5, -3). Ook geeft hij wat blindséances. Uit één ervan nog een partij, die gelijk gespeeld werd met nog drie andere partijen.

P. Morphy - Sam. Lewis
Philadelphia, 11 november 1859.

1. e2-e4	b7-b6
2. d2-d4	Lc8-b7
3. Lf1-d3	e7-e6
4. Pg1-h3!?	d7-d5
5. e4-e5	Pg8-e7
6. O-O	Pe7-g6
7. f2-f4	Lf8-e7
8. f4-f5	e6:f5
9. Ld3:f5	Lb7-c8

Wit heeft reeds de betere stelling. Let nu op hoe Morphy kalm en doeltreffend het ene stuk na het andere ontwikkelt en als vanzelf de aanval steeds sterker maakt.

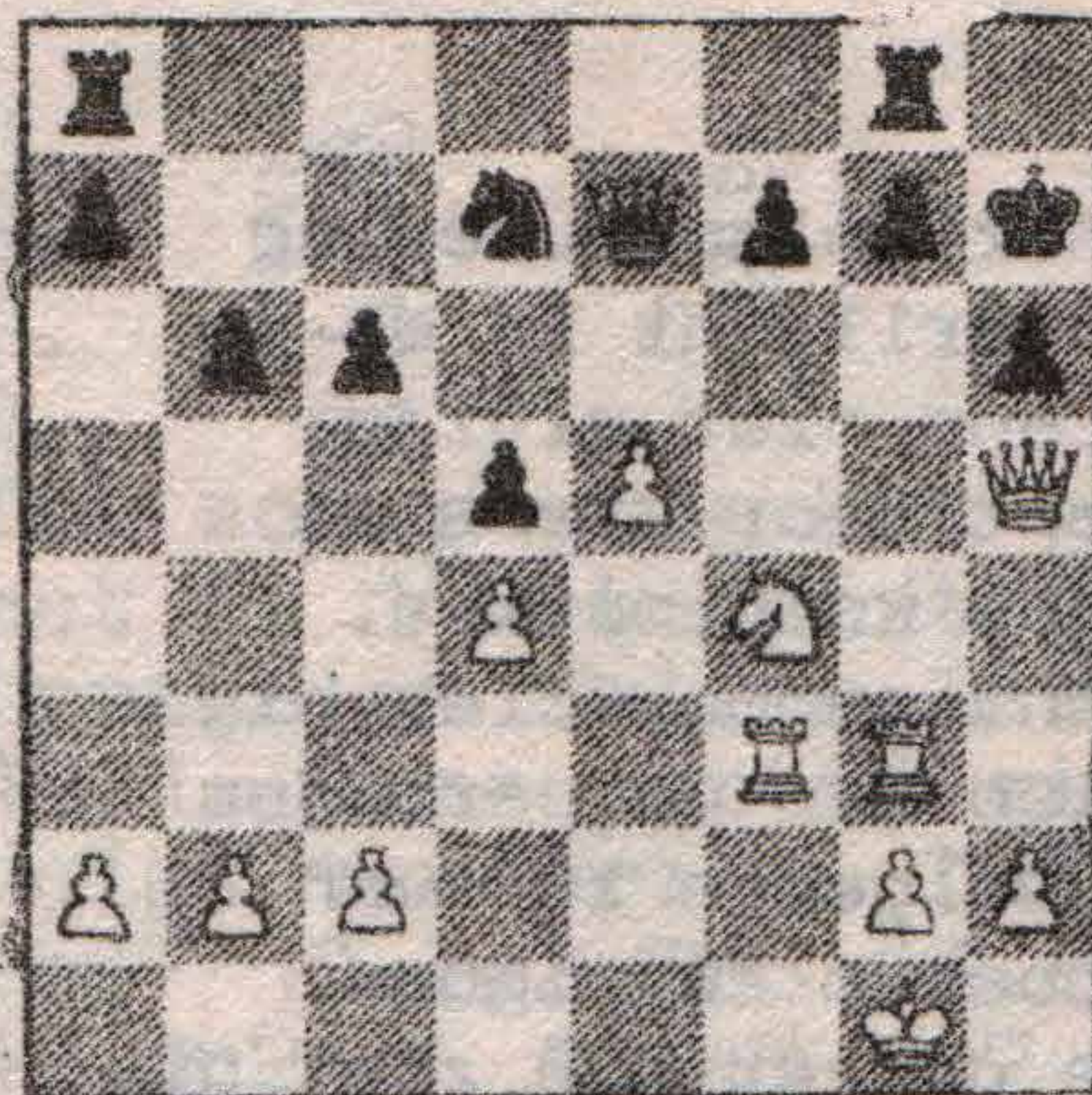
10. Lf5:c8	Dd8:c8
11. Pb1-c3	c7-c6
12. Lc1-g5	O-O
13. Lg5:e7	Pg6:e7
14. Dd1-h5	h7-h6

Niet 14..g6 vanwege 15.Dh6 Pf5 16.Tf5 en 17.Pg5 enz.

15. Tf1-f3	Pe7-g6
16. Te1-f1	Dc8-a6
17. Pc3-e2	Pb8-d7
18. Pe2-f4	Pg6:f4
19. Ph3:f4	De6-e7
20. Tf3-g3	Kg8-h7
21. Tf1-f3	Tf8-g8

Dit pareert de dreiging: 22. Tg7 Kg7 23.Tg3 Kh7 24.Th3. Morphy maakt het elegant en afgestemd uit.

zie diagram volgende zijde

22. Pf4-h3	g7-g6
23. Ph3-g5+	De7:g5
24. Tf3:f7	Kh7-h8

Op 24..Tg7 zou 25.Tg7 Kg7 (25..Kh8 26.Tg5 gh5 27.T5g6 Td8 28.e6 enz.) 26.Te5 Lg5 27. Dg4 beslissend zijn.

25. Dh5:g5 en zwart gaf op.

Vanaf 1860 heeft Morphy zich volledig teruggetrokken uit het openbare schaakleven. Hij trekt in bij z'n moeder in New Orleans en wil zich vestigen als advocaat. Het publiek kon hem echter niet anders zien dan als schaker zodat al zijn pogingen mislukten. Gefrustreerd hierdoor begint hij een teruggetrokken leven te leiden. Hij wordt steeds meer het slachtoffer van zijn achtervolgingswaan en begint ander afwijkend gedrag te tonen. Op het eind van zijn leven heeft hij alleen nog contact met zijn moeder. Op 10 juli 1884 komt een eind aan het leven van één van 's werelds grootste schakers. Doordat hij met een oververhit lichaam in een koud bed ging zitten stierf hij t.g.v. een hersenstoornis.

Velen zullen zich afvragen wat ze nu een moeten met al die oude partijen. Uit de partijen van hem spreekt een duidelijke les. Ontwikkel je stukken zo snel mogelijk en gebruik je ontwikkelingsvoorsprong voor de

aanval. In zijn spelvoering was Morphy briljant in de eenvoud. Lang niet altijd was briljant door diepe en onduidelijke combinaties. Het verdient aanbeveling bij het naspelen van de partijen steeds de volgende zet van Morphy proberen te vinden. Wanneer je de zet dan ziet die Morphy kiest denk je: "Ja, natuurlijk, dat is logisch, wanneer ik wat langer naar de stelling zou hebben gekeken zou ik die zet ook hebben gedaan." Dat is de les die Morphy ons leert. Kortsjnoi beveelt zelfs een 20 tot 30 partijen van Morphy uit het hoofd te leren. Het zal zeker lonen!

Bronnen:

G. Meróczy : "Paul Morphy"

P.W. Sergeant : "Morphy's
games of chess"

Gerard Rill

ATTENTIE

Op dinsdag 22 februari wordt het jaarlijkse SNELSCHAAKKAMPIOENSCHAP gehouden. Een gratis vat bier zal aanwezig zijn. Komt allen!!

HET LEED VAN EEN CORRESPONDENTIESCHAKER

Toen ik mij in 1975 inschreef voor het 6^e Pro-paganda-bekertoernooi correspondentie schaken kon ik niet vermoeden dat ik in 1983 hiervoor nog steeds briefkaarten op de bus moet doen. Toch is het zo, waarde vrienden. Correspondentieschaken eist volharding. Maar het einde is nu in zicht. Ik heb de finale gehaald en deze is nu bijna afgelopen. Met zijn zevenen moesten we zowel met wit als met zwart tegen elkaar spelen en dat betekende een last van 12 partijen simultaan. Door mijn vertrek naar de States heb ik niet altijd de nodige aandacht aan de partijen kunnen schenken en het resultaat is er dan ook naar. Met 3 uit 9 en nog 3 partijen te gaan kan ik de beker wel vergeten. De volgende partij is de aardigste die ik in de finale gespeeld heb.

Adrie de Jong - A. Egberts
1981-1982 ,finale PB'75

Reti-systeem

1.	Pf3	Pf6
2.	g3	d5
3.	c4	c6
4.	b3	Lg4

De variant van Capablanca, voor het eerst gespeeld in Moskou 1925.

5.	Lg2	g6
6.	Lb2	Lg7
7.	0-0	0-0
8.	d3	

Tot zover ging het gelijk op met de 1^e matchpartij tussen Larsen en Uhlman, Las Palmas 1971. Deze partij ging als volgt verder: ... ~~Lxf3~~ 9. Lxf3 Fbd7 10. Lg2 Te8 11. Pd2 a5 12. Dc2 e6 13. e3 De7 14. a3 Ph5 met gelijk spel (Keene). De volgende zet van zwart kon ik niet terugvinden in mijn boeken, zodat van nu af op eigen kracht vertrouwd moest worden.

8.	...	a5
9.	Pbd2	a4 ?!
10.	bxa4	Pbd7

Dit stelt wit in staat de pluspion te verdedigen. Direct Da5 lijkt aangewezen.

11.	Lc3	Lxf3
12.	Lxf3	e5
13.	cx d5	Pxd5
14.	Lxd5	cx d5
15.	Tb1	Te8
16.	Tb5	

Verhindert ... Pc5. 16. Txb7 is niet goed wegens ... Dc8 17. Tb3 Txa5 (Indien 17. Db3 dan Pc5)

16.	...	Dc7
17.	Lb4	Pc6
18.	Db3	Pf6
19.	La3	

Met de bedoeling Tc4 te spelen. Zwart steekt daar een stokje voor.

19.	...	Lh6!
20.	Pf3	e4
21.	Pd4	Dc8

Inleiding tot een forse zwarte koningsaanval. Er dreigt ... Dh3

22.	Kg2	Te5
23.	h4!?	Ph5

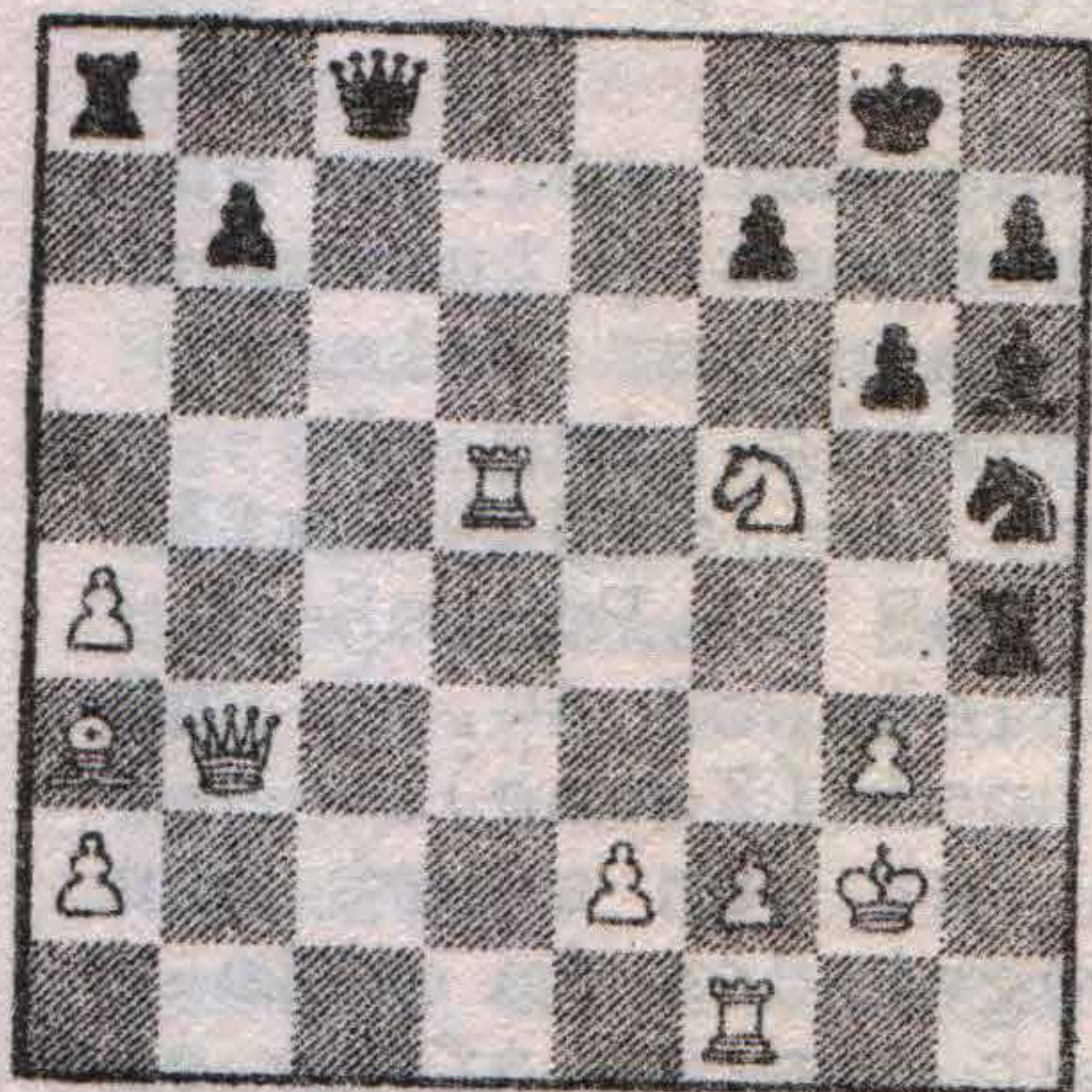
Pf4 is nu een vervelende dreiging.

24.	dx e4	

Door opening van de 3^e lijn kan de witte dame bij de verdediging betrokken worden.

24.	...	Txe4
25.	Txd5	Txh4

Dit slaat een enorme bres in de witte veste. Op 26. gxf4 volgt Pf4s en wit gaat verliezen. Er dreigt ook ..Dh3s. 26. Pf5!!

De sleutelzet, overzien door mijn tegenstander, die nu negentien dagen bedenktijd nam.

Zwarts stelling is problematisch. De directe zwarte dreigingen zijn gepareerd; er dreigt van wit uit Pe7s en bovendien staat Th4 in. Op ..gxf5 volgt 27. gxf4 Pf4s 28. Kh2 Pxd5 29. Tg1 Lg7 30. Dxd5 Dc7 32. Ld6 met gewonnen stelling voor wit.

26. ... Pf4s

Relatief het beste.

27. gxf4 gxf5

28. Tfd1 Dc6

29. Df3!

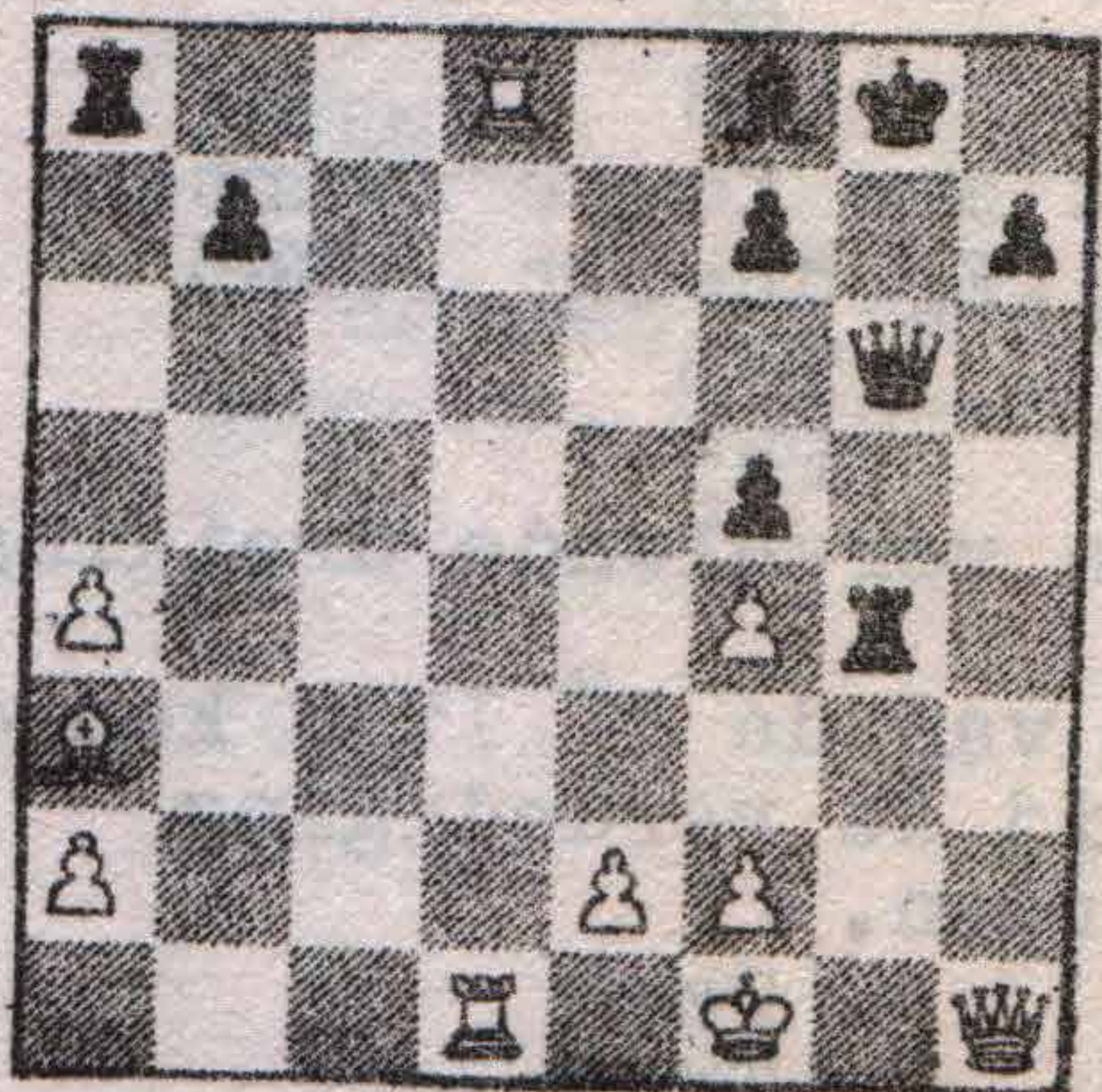
Haalt Td5 uit de penning en dekt indirect het veld h1.

29. ... Dg6s

30. Kf1 Tg4

31. Td8s Lf8

32. Dh1!!

Deze prachtige "dame-terug"-zet pareert alle zwarte agressie. Op 32. e3 zou Da6! gevolgd zijn.

32. ... Txd8

33. Txd8 Df6

Een laatste grap. Tegelijk dreigt Da1s en is Td8 aangevallen, terwijl op 34. Td1 volgt Lxa3. De volgende manoevre van wit wint een stuk en maakt een eind aan de zwarte illusies.

34. Txf8s Kg7

35. Tc8! Da1s

36. Tc1 Dxa2

37. Ld6

en zwart gaf op.

Hij kon nog ..Dd2 proberen maar na 38. Le5 Kg6 39. Tb1 f6 40. Dxb7 is zwart uitgepraat.

Adrie de Jong

DRIE PARTIJEN UIT HET TWEEDE.

Na mijn partij tegen Schoelenaar (Almere). vroeg Paul v.d.Werve of ik die partij wilde analyseren voor het clubblad. Bij deze voldoe ik aan zijn verzoek.

Ons tweede tiencal was vorig jaar gedegradeerd uit de eerste klasse SGA, zodat we in de tweede klasse als een van de favorieten waren gestart. De eerste wedstrijd tegen De Raadsheer 2 wonnen we dan ook ruim (8½-1½), evenals de tweede tegen Weesp 2, (7½-2½). Op 30 november was Almere 1 onze tegenstander, in H'88. Vooraf zagen we in Almere één van onze grote concurrenten, o.a. omdat ze vorig jaar met overmacht gepromoveerd waren.

Hier volgt mijn partij aan het zevende bord.

Schoelenaar-C. Mokers
US2-Almere 1, 30-11-1982.

1. d2-d4 Pg8-f6
2. c2-c4 e7-e6
3. Pbl-c3 d7-d5
4. e2-e3 Lf8-e7
5. Pgl-f3 0-0
6. Elf1-d3 b7-b6

Hier is 6...c7-c5 ook mogelijk. Daarna 7. b3, cd4.
8. ed4, Lb4 9. Lb2, Pe4 10. Dc2, Da5 11. Le4, de4 12. Pd2, Pc6 met gelijke stelling (Euwe).
7. 0-0 Lc8-b7

Nu is een stelling ontstaan uit de Dame-Indische Verdediging (na 1. d4, Pf6 2. c4, e6 3. Pf3, b6 4. e3, Lb7 5. Ld3, Le7 6. Pc3, 0-0-7. 0-0, d5)
8. Dd1-c2 h7-h6

Misschien is 8...c5 of 8...Pbd7 beter.

9. Tfl:el Pb8-d7

Dit wordt minder gespeeld. Meestal speelt men 9...c5 en Pc6.

10. b2-b3 c7-c5
11. Pf3-d2

Om veld c4 onder controle te houden (Schoelenaar). Beter lijkt mij Lb2.

11. Ta8-c8

12. Lc1-b2 Le7-d6

Richt zich op h2.

13. Pc3-e2?

Dit is waarschijnlijk al de verliezende zet. 'n Meer natuurlijke zet als Tac1 lijkt mij beter.

13. d5xc4

Een alternatief is meteen Lh2:.

14. Kh2:, en nu

a. 14...Pg4+ al. 15. Kgl, Dh4
16. Pg3, dc4:
17. Le4.

a2. 15. Kg3, Dc7+
16. Kg4:, Dh2!
met matdreigingen.
(15...Dg5 16. Pf3, Dh5 17. Pf4)

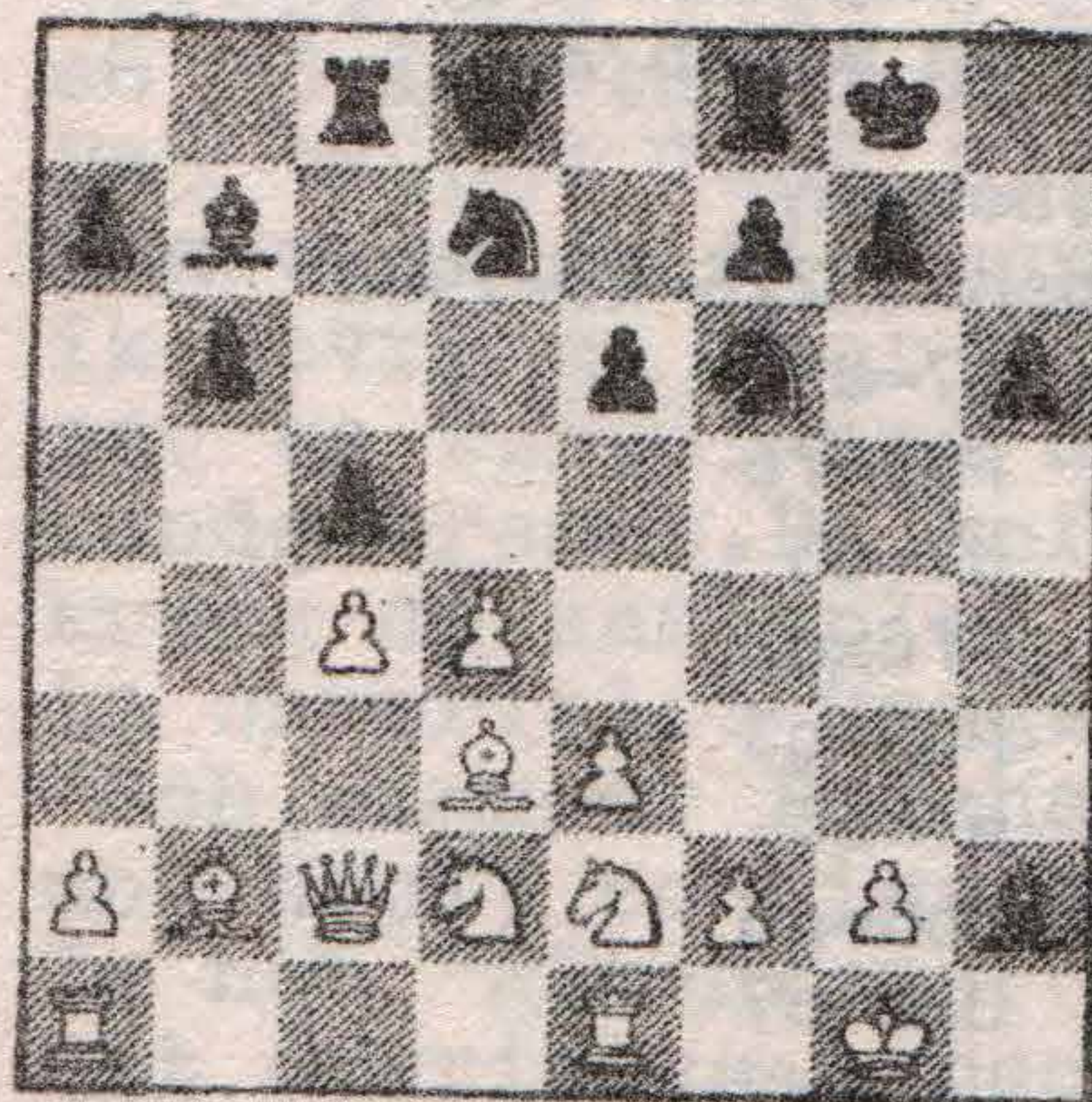
b. 14...Dc7 bl. 15. Kgl, Pg4
16. Pf3, dc4:
17. Le4.

b2. 15. Kh3, Pg4!
16. Kg4:, Dh2.

De bedoeling van 13...dc4: is de diagonaal h1-a8 te openen om extra dreigingen te creëren,
14. b3xc4

Een alternatief is Pc4:.

14. Ld6xh2! (Zie Diagram)

15. Kglxh2 Pf6-g4+

16. Kh2-g1

Na 16. Kg3 vervolgt zwart verrassend met 16...Pe3: en wit gaat mat
17. fe3:, Dg5+ 18. Kh2, Dg2 mat.
of 18. Kh3, Dg2:+ 19. Kh4, g5+ 20. Kh5, Dh3 mat.

16. Dd8-h4

17. Pd2-e4

Nu is het meteen wit. Interessant is 17. Pf4, Df2:+ 18. Kh1, Dg3 19. Pfl of 18...Pe3: 19. Te3:, De3: 20. Tfl, cd4:. Wit staat weliswaar materiaal achter maar zijn aanvalskansen zijn niet gering. De zwarte dame staat

tamelijk kwetsbaar. Toch geef ik
zwart de meeste kansen.

Zwart kan ook niet te aanvullend
spelen na 17. Pf4. Bv. 17... Df2: +
18. Kh1, g5 19. Lh7+, Kg7 20. d5+!
Het vervolg van de partij was:

17. Eb7xe4
18. Ld3xe4 Dh4xf2+
19. Kgl-h1 Df2-h4+
20. Kh1-gl Dh4-h2+
21. Kgl-f1 Pg4xe3+
22. Kf1-f2 Pe3xc2
23. Le4xc2 c5xd4
24. Td1-h1 Dh2-c7
25. Tal-cl e6-e5
26. Lc2-e4 Pd7-c5
27. Le4-b1 Tc8-d8
28. Th1-h3 f7-f5
29. Pe2-g3 Pc5-e4+
30. Pg3xe4 f5xe4+
31. Kf2-gl De7-f7
32. Lb2-a3 Df7-f2+
33. Kgl-h1 Tf8-f4
34. c4-c5 Tf4-g4
35. Tc1-gl Tg4-h4
36. c5-c6 Th4xh3+
37. g2xh3 Df2-f3+

En wit gaf op.

We wenen de wedstrijd uit-
eindelijk met 6-4.

Ter afsluiting van dit artikel
mijn beide partijen uit de eerste
en tweede ronde, resp. tegen De
Raadsheer 2 en Weesp 2.

C. Mekere-O. Bouman

US2-De Raadsheer 2, 5-10-1982

1. c2-c4 c7-c5
2. Pbl-c3 Pg8-f6
3. g2-g3 d7-d5
4. c4xd5 Pf6xd5
5. Lf1-g2 Pd5xc3
6. b2xc3 e7-e5
7. Tal-bl Pb8-c6
8. Ddl-a4 Od8-c7
9. Pgl-f3 Lc8-d7
10. Da4-c2 Lf8-e7
11. d2-d4 g7-g6
12. Pf3xe5 Ld7-f5
13. e2-e4 Lf5-c8
14. Pe5xc6 Dc7xc6
15. d2-d4 Dc6-f6
16. c3-c4 0-0
17. 0-0 e7-e6
18. a2-a4 Le7-d6
19. Lcl-b2 Df6-e7
20. Tbl-el f7-f6
21. f2-f4 Lc8-d7
22. e4-e5 Ld7-f5

23. Dd2-d2 f6xe5
24. f4xe5 Ld6-b8
25. d5-d6 De7-d7
26. Lg2-d5+

Een andere mogelijkheid is
26. e6, Dd5: (Le6: 27. Te6: en
Ld5) 27. Dd5, Dd7 28. Td1, Le6:
29. Tf8: +, Df8: 30. Td8! met
winst.

26. Lf5-e6
27. Tf1xf8+ Kg8xf8
28. Tel-f1+ Kf8-g7
29. Dd2-g5 Le6xd5
Ook 29. Df4 wint.
30. Dg5-f6+ Kg7-h6
31. Lb2-cl+ en zwart gaf op.

R. Willemsen-C. Mekers

Weesp 2-US 2, 2-11-1982

1. e2-e4 c7-c6
2. d2-d4 d7-d5
3. Pbl-c3 d5xe4
4. Pc3xe4 c8-f5
5. Pe4-c3 e7-e6
6. Pgl-f3 Pg8-f6
7. Lf1-e2 Lf8-d6
8. 0-0 Dd8-c7
9. h2-h3 h7-h6
10. Le2-d3 Lf5xd3
11. Ddlxd3 Pb8-d7
12. Tf1-e1 0-0-0
13. a2-a3 g7-g5
14. Pc3-e4 Pf6xe4
15. Dd3xe4 Pd7-f6
16. De4-e2 g5-g4
17. Pf3-e5?

Beter is 17. hg4:, Pg4: 18.
Pe5 met onduidelijk spel.

17. g4xh3
18. g2xh3 Th8-g8+
19. Kgl-h1 c6-c5!
20. d4xc5? Ld6xe5
21. De2xe5 Dc7-e6+
Wit geeft op.

Reacties zijn welkom.

Coen Mekers.

SIMULTANIA

Een jaar of tien geleden, toen ik nog maar net schaakte, vond ik het prachtig. Meedoen aan simultaanwedstrijden tegen de Groten. Alleen al de directe nabijheid van schakers als Hort, Ljubojevic, ja zelfs Ree, bracht me een vaag gevoel van gelukzaligheid, hoewel ik altijd weer met een stevige nul naar huis ging. Alleen tegen Bouwmeester heb ik eens min of meer gewonnen gestaan, maar van zo'n man kan je natuurlijk niet gaan zitten winnen. Tenslotte had ik alles toendertijd uit zijn boekjes geleerd. Ik liet me dus gewillig mat zetten. Op den duur gaat de aardigheid van dergelijke succesloze simultaansessies er natuurlijk wel af en toen ik eens tegen Kathy v.d.Meije na tien zetten een toren weg-gaf, besloot ik er mee op te houden. Ik heb me er daarna inderdaad jaren lang verre van gehouden, tot ik vorige zomer van mijn oom, die in de Rekenkamer te Den Haag werkt, een uitnodiging kreeg mee te doen aan een simultaan tegen Donner. Mijn oom had in die Rekenkamer al hoog opgegeven van zijn neef uit Diemen, die zelfs wel eens meedeed aan het Nederlands Studenten-kampioenschap. Donner is een indrukwekkende man, groot met een forse buik en een rustig soort zelfvertrouwen uitstralend. Hij kwam net terug uit ik meen Saoedi-Arabië (met Euwe), alwaar hij bij wijze van aardigheidje nog een gouden horloge van een

sjeik had gekregen, waar hij bepaald trots op was. Overigens ziet de grote man er wat slordig, zo niet sjofel uit, zodat hij tussen de keurige heren van de Rekenkamer rondliep als een verdwaalde zwerver.

Van tevoren had ik hem gevraagd wat hij dacht te scoren en hij had gedecideerd "90% tegen niet-clubschakers" geantwoord. Dat haalde hij ook precies. Twee partijen verloor hij, waarvan één van mij, tot grote opluchting en vreugde van mijn familie.

Donner - v.d.Werve

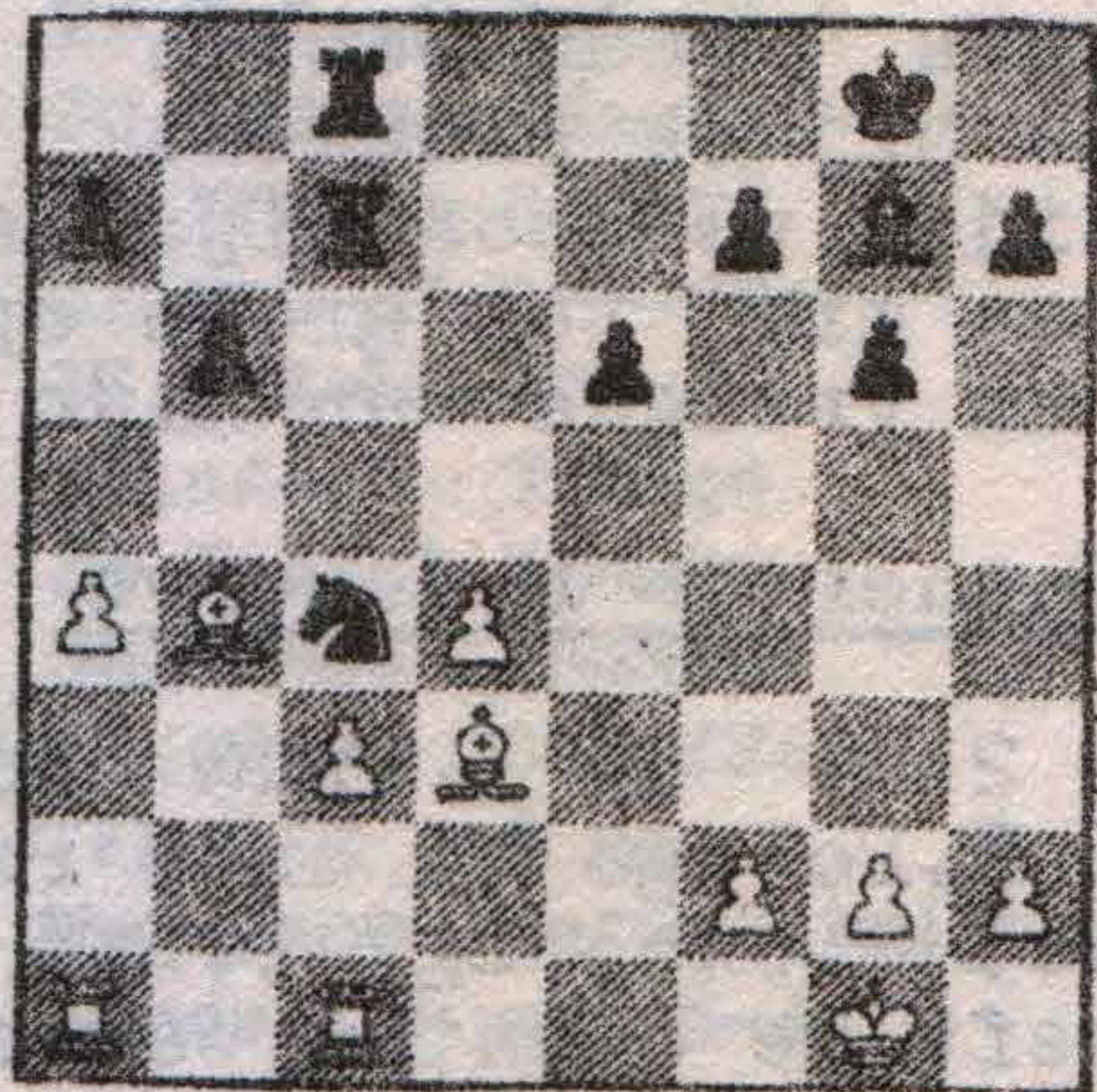
1. e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5
4. c4 Pf6 5.Pc3 g6 6. cxd5 Pxd5
7. Lc4 Pxc3 8.bxc3 Lg7 9.Pf3

Donner heeft de opening wat slap gespeeld. Zwart heeft druk tegen de witte centrumpionnen en gaat deze nu vastleggen. 9. ... Dc7
10.Db3 0-0 11.0-0 Pc6 12.Pg5
e6 13.Le2 b6 14.Lf3 La6 15.Te1
Pa5 16.Db4 Tac8 17.Pe4 Pc4
Ongeveer op dit moment, waarop ik tevreden naar mijn stelling zat te turen, werd de koffie rondgebracht. De koffienvrouw kreeg de zaal plat door daarbij in onvervalst Haags te zeggen: "Goh, munneer Peschar, ik heb ze nog nooit zo zien zwete!" In het "REkenkamerblaadje" kwam dit overigens terecht als: "Welnu, meneer Peschar, ik heb de heren nog nooit zo zien transpireren".

18.a4 Lb7 19.Lg5 Lxe4 20.Lxe4
Dd6!?
Een afruil, die een kwaliteits-offer impliceert, om de witte pionnen van hun bescherming te ontdoen. Op 21.Dxd6 Pxd6 22. Lc7
volgt Pxe4 23.Lxf8 Kxf8! 24.Txe4
Txc3. Zwart heeft een sterke com-

pensatie.25.a5 kan niet wegens mat op de onderste rij en er dreigt Td3.Op 25.Td1 komt Tc4!Zwart krijgt bij goede positie twee pionnen. Donner gaat er niet op in, maar gaat dan kansloos ten onder.Mischien heeft hij te veel op "zijn" loperpaar vertrouwd)

21.Le7?! Dxb4 22.Lxb4 Tfd8
23.Tec1 Tdd7 24.Ld3 Tdc7

Zwart staat overwegend.Wits volgende actie is zijn laatste kans,anders wint zwart met a5.(Op 25.Lxc4 Txc4 26.a5 volgt Lxd4!)

25.a5 Pxa5! (niet bxa5 Lc5!)

26.La6 (niet Lxa5 bxa5 27.Txa5 Lxd4!) Pb3! 27.Lxc8 Txc8 28.Tcb1 Pxa1 29.Txa1 a5 30.Ld6 Txc3 0-0

Donner schudde mijn hand, keek me aan en zei:"Verrek, ben jij dat!"Ik had hem van te voren verteld dat ik bij US speelde, maar blijkbaar speelt een simultaanspeler zonder aanzien des persoons. Het afgelopen najaar werd in Diemen ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de studentenflats een simultaan tegen Paul v.d.Sterren georganiseerd.Vele mij goed bekende mensen deden mee,zodat ik wederom een naam had te verliezen!

V.d.Sterren speelt veel geconcentreerder en minder slor-

dig dan Donner en hoefde van de dertig partijen maar twee remises toe te staan.Onder de verliezers ook de bij US welbekende Ruud Stoelman,die in de Diemer Courant,vergezeld van foto en interview ("een echt denkhoofd"),nog wel eens is aangekondigd als "de beste schaker van Diemen".Er bleek dat hij tegenwoordig bij de Diemense schaakvereniging "Donner" speelt. Hij schijnt er op eenzame hoogte te staan.

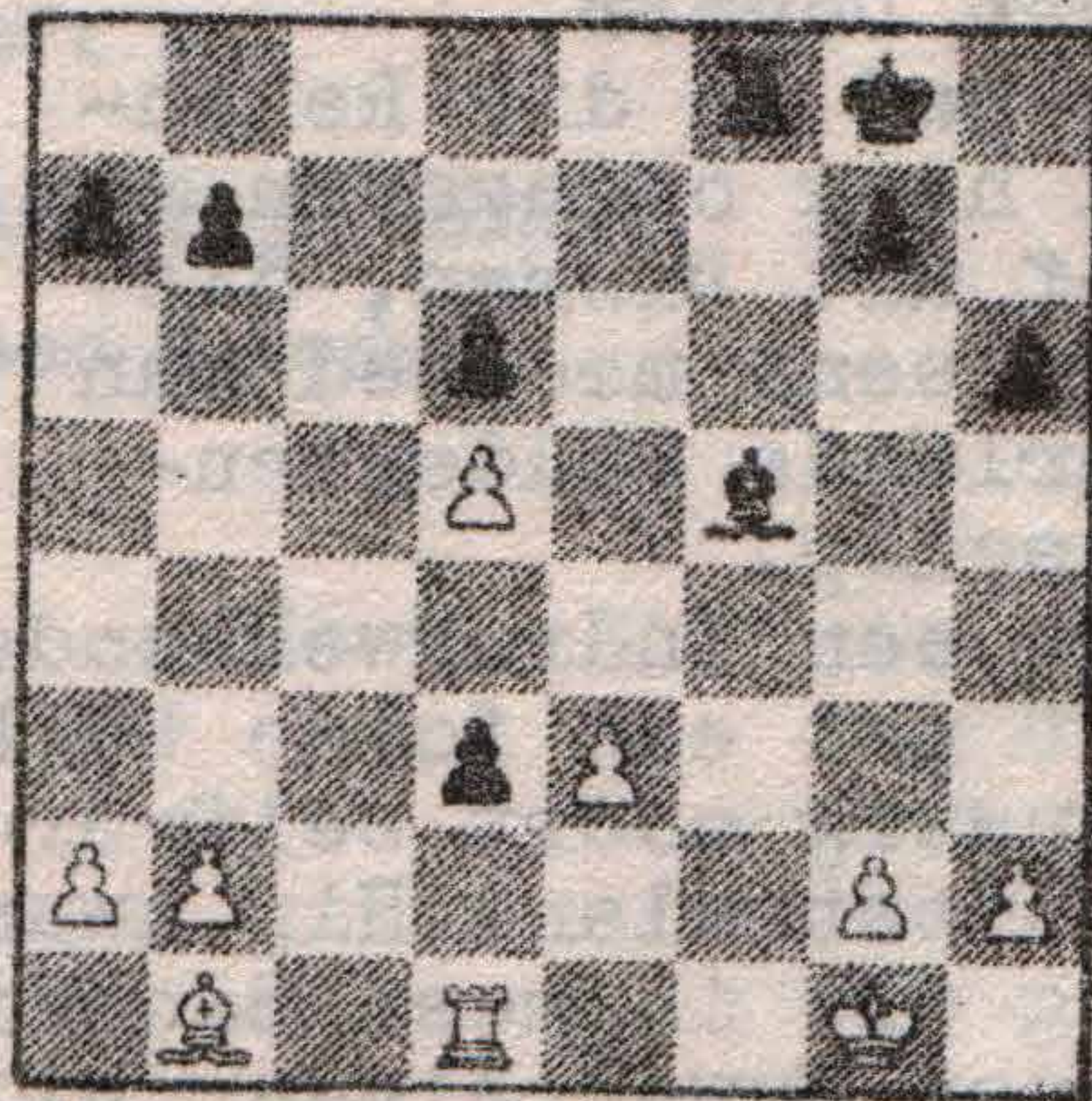
Gelukkig behoorde ik tot de 2 remisemakers,maar ik was niet tevreden!

Paul vd Sterren - PvdW

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4
4.Lg5 h6 5.Lh4 c5 6.d5 0-0
7.Tc1 exd5 8.cxd5 Db6!?
9.Lxf6 Dxf6 10.e3 d6 11.Ld3
Pd7 12.Pf3 Pe5 13.Pxe5 Dxe5
14.0-0 Lxc3 15.Txc3 Dg5
16.Lb1 Lh3 17.Df3 Ld7
18.e4 De5 19.Dd1 f5

Ik was tevreden met de opening.. (goede loper,goede pionnenstructuur),maar moest hier wel oppassen voor de bulldozer f4 en e5 enz.Vandaar deze actie.

20.exf5 Lxf5 21.Te1 Dd4!
Nog sterker dan ik zelf dacht!
22.Dxd4 cxd4 23.T3c1 d3 24.Tcd1
Tae8! 25.T e3 Txe3 26.fxe3

Er waren nog maar weinig overlevenden,zodat ik steeds snel moest zetten.Daarom speelde ik

hier het geplande Tec8.
Winnend is echter 26. ... Lg4!
27.Td3:Le2!)

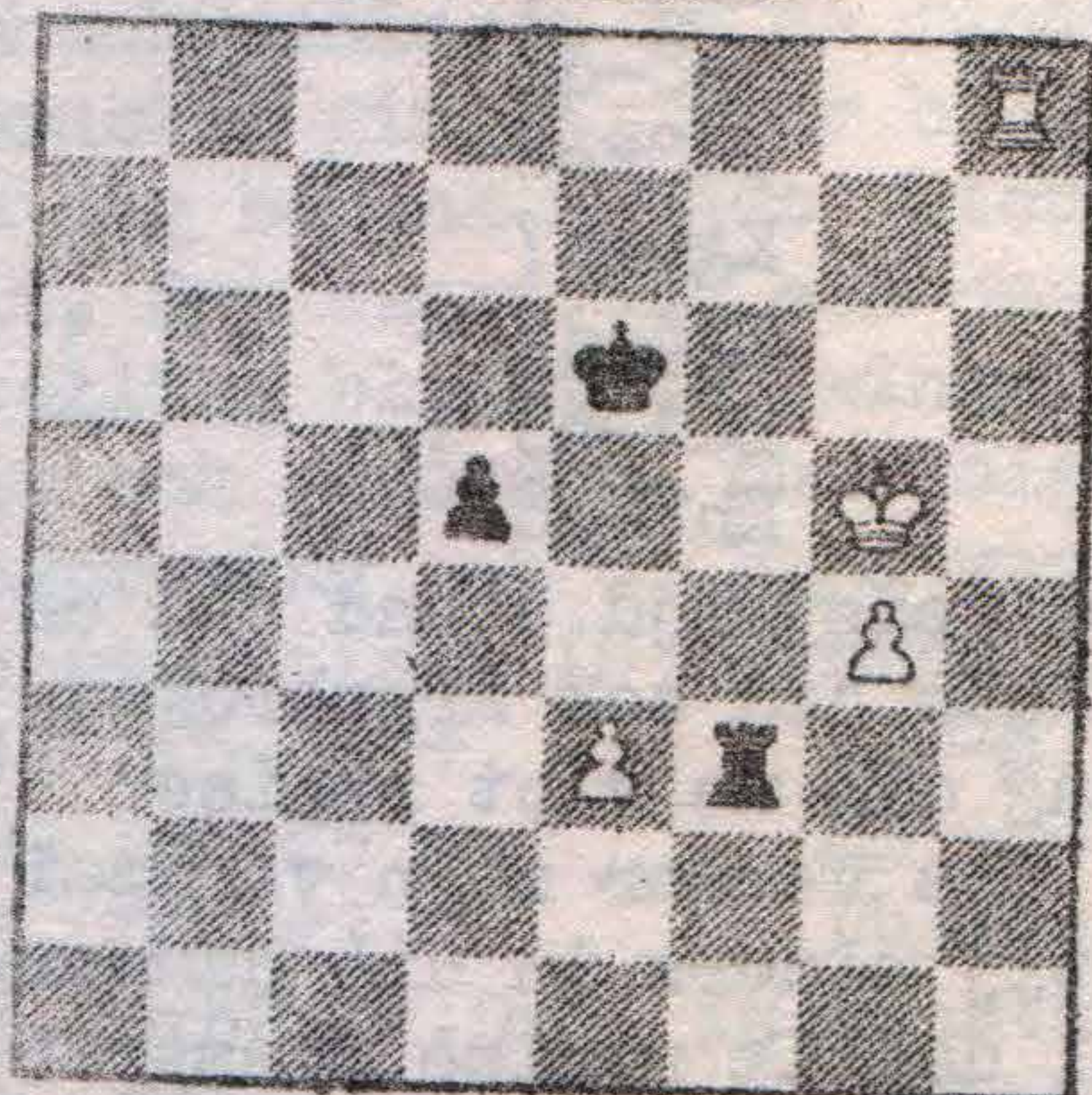
26. ... Tec8? 27.h3

Nu vertelde één van de toeschouwers me over Lg4! Terwijl ik nog met hem in discussie was stond vd Sterren alweer voor het bord! Ik zag nog net Tc5 28.Lxd3 Txd5? 29.LC4! en d2 28.Lxf5 Tc1 29.Lg4! Met het oog op deze variant speelde ik maar het tempoverliezende h5. Goed is echter toch Tc5 28.Lxd3 Lxd3 29.Txd3 Tb5! 30.b3 Kf7 gevolgd door Kf6 en Ke5, waarna zwart ondanks een pion minder toch ietsje beter staat, gezien zijn activiteit.
27. ... h5? 28.Lxd3 Lxd3
29.Txd3 Tc1s 30.Kh2 Tc2
31.Tb3 b6 32.Kg3 Kf7 33.Tc3 Txb2 34.Tc7s Kf6 35.Txa7 g5 36.Kf3 Ke5 37.Tg7 g4s

Ik was nu de laatste overgeblevene, zodat vd Sterren tegenover me ging zitten in een direct duel. Om ons heen een kring van tientallen mensen, ik moet zeggen: een opwindend gevoel. En het is een moeilijk eindspel om remise te houden! Gelukkig zag ik na enige zetten hoe dat te bereiken.

38.hxg4 hxg4s 39.Txg4 Kxd5
40.a4 Ke6 41.Te4s Kf6 42.
a4 b5 43.axb5 Txb5 44.Td4 d5
45.Tf4s Ke6 46.Tf8?! Tb1!
47.Th8 Tf1s 48.Kg3 Tg1s 49.
Kf4 Tf1s 50.Kg5 Tf3!

De remisemaker!

Op 51.Te8s volgt nuKd7 52.Te5 Kd6! en wit kan zijn toren niet op de e-lijn handhaven.

Dus gaat hij proberen de epion van opzij te dekken.

51.Ta8 Ke5! 52.Te8s (Op Ta3 volgt Ke4! en wit verliest hooguit) Kd6 53.Kg6 Kd7

54.Te5 Kd6 enz. 1-1

Paul van de Sterren lijkt me trouwens een aardige jongen zonder de kapsones die je bij sterke jonge schakers vaak ziet. Hij bleef in ieder geval nog enkele biertjes drinken in de bar, wat in studentenkringen natuurlijk goed valt. Al met al twee leuke ervaringen met simultaanschaken, zoals ik mij wenste in mijn jonge jaren.

Paul van der Werve

Mijn recente hoogte- en dieptepunten
(to be continued) Rob van Gompel.

Sinds de vorige Schakeling is het goed gegaan met mij op schaakgebied, dus in deze rubriek veel 'hoogtepunten'. Ik moet echter met een kleine rectificatie beginnen in verband met dat vorige nummer: bij diagram 1 is zet 14..g6-g5 en 15.g5xh4. Diag. 3 vertoont een pion op g6, die moet op g7 staan (het zal mij benieuwen of er nog iemand is die daar naar kijkt maar ik ben nu eenmaal een Edje Exact). De nu volgende partij werd gespeeld aan bord 1 in de wedstrijd US 4 - Landsmeer 2 op 2 november 1982.

Jan Zijlstra - RvG

Caro-Kann

1. e2-e4	c7-c6
2. Pb1-c3	d7-d5
3. e4xd5 ?! Dit is minder nauwkeurig en verlaat reeds de gebaande paden. Met 3.d4 bereikt wit de 'normale' Caro-Kann, maar dan is de zetten- volgorde 2.d4 meer voordehandliggend omdat dat de mogelijkheid de Panov (2...d5 3.ed5 cd5 4.c4) te spelen open laat. Zelfstandige betekenis heeft 3.Pf3. Na de tekstzet ontstaat een soort ruilvariant waarin wit de normale opstelling met Ld3 en c3 niet meer kan bereiken.	

3. ...	c6xd5
4. d2-d4	Lc8-f5
5. Pg1-f3	Pb8-c6
6. Lf1-d3	Lf5xd3
7. Dd1xd3	e7-e6
8. Lc1-d2	Pg8-f6
9. a2-a3	Lf8-e7
10. 0-0	0-0

Wit heeft geen enkel openingsvoordeel weten te bereiken met zijn experimentele opzet.

11. Tf1-e1	Ta8-c8
12. Ta1-c1 ?! Geen blunder misschien maar die zet presteert niks.	
12. ...	a7-a6
13. Ld2-g5	b7-b5
14. Pf3-e5	Pc6-a5
15. Pc3-b1	h7-h6
16. Lg5-d2	Pa5-c6 (!)

Dit is beter dan 16..Po4 17.Pxc4 bc4 omdat de c-lijn open moet blijven en zwart daarop liefst wil verdubbelen. Ruilen op c6 betekent daartoe een 'gratis' voorbereidingszet. Wit heeft nu duidelijk nadeel.

17. a2-a4	Dd8-b6
18. a4xb5	a6xb5
19. Pb1-c3	b5-b4
Een echt renpaard.	
20. Pe5xc6	Tc8xc6
21. Pc3-a4	Db6-c7
22. c2-c3	Pf6-e4 !
23. c3xb4	Pe4xd2
24. Dd3xd2	Le7xb4
25. Pa4-c3	Tf8-b8
26. g2-g3	Lb4-e7 ??

Laat een simpele combinatie toe die ik wel had gezien maar vervolgens weer vergat. Mijn tegenstander aarzelde echter niet lang:

27. Pc3xd5 ! (dient dat klotepaard toch nog ergens toe, oh ironie)

27. ... e6xd5
Qp 27..Lg5? volgt 28.f4 1-0

28. Tc1xc6	Dc7xc6
29. Te1xe7	Dc6-f6

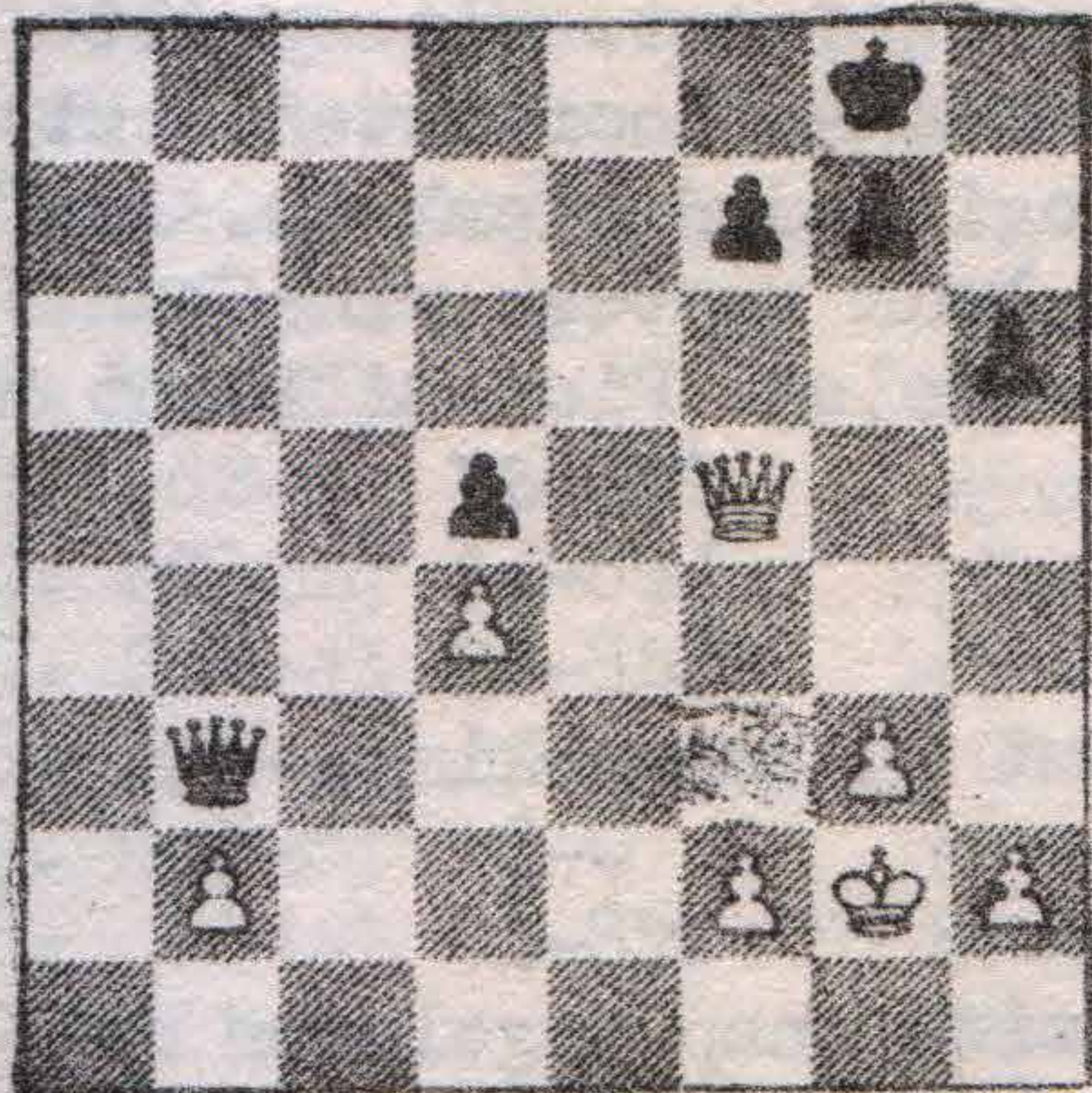
Zwart staat verloren, maar poogt in de tijdnoodfase nog een dragelijk eindspel te bereiken.

30. Te7-e5	Df6-g6
31. Te5-e2	Niet 31.Txd5 vanwege Dc1+, De4+ en Dxd5.

31. ...	Tb8-a8
32. Dd2-c3	Dg6-g4
33. Te2-e1	Ta8-a4
34. Dc3-c2	Ta4-a8
35. Dc2-c6	Ta8-d8
36. Te1-e8 +	Td8xe8
37. Dc6xe8 +	Kg8-h7
38. De8-e5	Dg4-d1 +
39. Kg1-g2	Dd1-b3 !
40. De5-f5 +	Kh7-g8

Afgebroken. De wedstrijd stond 4-4 en mijn buurman Fons had ook afgebroken, in een stelling die we vlot remise beoordeelden. Zie verder zijn verhaal over deze partij elders in dit nummer. Gevolg was wel dat ik remise moest maken om nog een matchpunt te redden.

Diagram 1.

TEST UW EINDEPELKENNIS. IS DEZE ANAL. GOED ?

Mijn tegenstander moest afgeven en maakte er geen geheim van 41.Dc8+ in de envelop te hebben gestopt, wat natuurlijk ook correct is. In de eerste analyse met Fons vonden we alleen maar winstvarianten voor wit en ik fietste droef naar huis en liep bij Willem binnen om hem mijn onheil te verhalen (ja, zo iets moet je dan wel even knijpt), goed staande stelling verblunderd, verloren dameeindspel, 4 $\frac{1}{2}$ -5 $\frac{1}{2}$. Maar Willem zou Willem niet zijn als hij er niet eens even lekker voor zou zijn gaan zitten, en hij toverde al vlot de eerste remiseachtige varianten op het bord na 41..Kh7 42.Dc3 Dd1 43.b4 De2. Als wit nu Dc5? speelt maakt zwart remise dmv eeuwige schaak na De4+. Hij kan evenwel 43.Df3 spelen, waarna zwart 43..Db2 kan proberen: 44.Dxf7 Dxd4 45.b5 en het is dubieus of zwart het kan redden, maar hij heeft wel nu zelf een vrijpion en nog steeds hangen er enige eeuwige schaakwendingen in de lucht. Al wat geruster ging ik naar bed. De volgende dag bekeek ik het alternatief voor wit, dat zwart tot een passievere opstelling blijkt te dwingen. Jan had dit ook gevonden, dus volgt nu de bespreking aan de hand van de partijvoortzetting: (9 november)

41. Df5-c8 + Kg8-h7
 42. Dc8-f5 + Kh7-g8
 43. Df5-f3 Db3-c4 43..Db5 of
 43..Dxb2 44.Dxd5 is gunstig voor wit.
 44. Df3-c3 Dc4-b5

Maakt het verschil met de Willem-variant: zwart kan hier geen 44..De2 spelen met remisedreiging wegens 45.Dc8+ Kh7 46.Df5+ Kg8 47.Dxd5. De pointe is dus dat 42.Df5+ een tempo wint.

45. b2-b4 Db5-e8
 46. Dc3-e3 De8-b5
 47. De3-c3 Db5-e8
 48. Dc3-d3 De8-e1 (!)

Het beruchte in troebel water proberen te vissen: wit kan nu b5 doorzetten, waarna de zwarte dame niet naar zijn ideale veld b1 kan (uitzicht op veld e4 en de b-pion). Hij kiest echter een andere weg:

49. Dd3-f5 ?! De1xb4

Verplicht aangezien dameruik zelfmoord is (sorry, zelfdoding). Exit b-pion.

50. Df5xd5 Db4-e7

51. Dd5-e5 ? Geeft de winst weg.

Met 51.Dc5! had wit waarschijnlijk kunnen winnen. Deze zet sluit veld f8 af voor de koning, iets dat de lezer bij de volgende zetten nog maar eens moet bedenken:

51. ...

Wat een hoop puntjes! Bent u daar nog lezer? Ik nauwelijks. Maar u had natuurlijk al lang gezien dat er van deze hele eindspelanalyse tot nog toe geen ene bal klopt, ja, u vermoede al dat ik u slechts op een onachtzaamheid probeerde te betrappen. Of heb ik u beet? We gaan terug naar de stelling na de 43^e zet van wit. Waarom kan zwart nu niet op b2 nemen? 43..Dxb2 44.Dxd5 Db8 45.Dd7 Da8+ 46.d5 Kf8 47.f3 g6 48.d6 Da2+ 49.Kh3 Dd6+ remise. Derhalve verdient 43..Dc4 een vraagteken: het laat de snelste weg naar remise liggen. In deze variant komt duidelijk het thema van de zwarte verdediging naar voren: allesoverheersend is de diagonaal h1-a8, hetgeen nadat de verst verwijderde vrijpion is gevallen zwart altijd remise garandeerd (mits natuurlijk de dames op het bord blijven). Daarom is 49.Df5 wits beslissende fout, deze zet verdient dus twee vraagtekens. Na 51.Dc5 maakt 51..De4 remise. Ik geef nu de rest van de partij:

51. ... De7-b7 +
 52. d4-d5 Kg8-f8
 53. De5-e4 Db7-d7
 of 53..De8 om het thema te accentueren.
 54. De4-b4 + Kf8-e8
 55. Db4-b8 + Ke8-e7
 56. Db8-e5 + Ke7-f8
 57. De5-e4 Dd7-d6
 58. De4-c4 Kf8-e7
 59. Dc4-e2 + Ke7-f8
 60. De2-b5 Kf8-e7
 61. Db5-b7 + Ke7-e8
 62. f2-f4 Dd6-c5

63. Dc5-c6 + Het is na deze zet niet meer te begrijpen waarom wit nog verder speelt, tenzij men weet dat Fons' tegenstander inmiddels met zijn hoofd in zijn handen naar zijn stelling zat te staren, zich afvragend hoe hem dit toch had kunnen overkomen.

63. ... Dc5xc6
 64. d5xc6 Ke8-e7
 65. Kg2-f3 Ke7-d6
 66. Kf3-e4 Kd6xc6
 67. Ke4-e5 Kc6-d7
 68. g3-g4 Kd7-e7
 69. h2-h4 g7-g6
 70. Ke5-d5 Ke7-f6
 71. Kd5-e4

Afgebroken. Ja dacht je nou werkelijk dat ik naar deze tot op het bot afgekloven stelling nog een minuut langer wilde kijken? Ik heb, aan-gezien hij nog steeds geen remise wilde accepteren 71..Ke6 in een envelop gestopt, en het in de bar met Fons op een vrolijk drinken gezet. De middag voor hij 's-avonds voor de derde keer uit Landsmeer moest komen belde Jan op en bood remise aan. Ik heb even overwogen te weigeren, maar dat leek me net iets te gemeen:

REMISE $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

De 16^e november kruiste ik weer eens de degen met Thijs, die tot dat moment ruim 80 % had gescoord, hard op weg terug naar boven.

Thijs Wenniger - RvG
 Slavisch damegambiet

1. d2-d4 d7-d5
 2. c2-c4 e7-c6
 3. Pg1-f3 Pg8-f6

4. Pb1-c3 d5xc4
 5. a2-a4 Lc8-f5
 6. Pf3-e5 e7-e6
 7. Pe5xc4 ?!

Dit is niet consequent. Wit speelt Pe5 om e4 te kunnen doorzetten (tzt), zodat 7.f3 logisch en sterk is. Als wit dit geen leuk systeem vind kan hij ook 6.e3 spelen. Pion c4 loopt niet weg.

7. ... Pb8-d7
 8. e2-e3 Lf8-b4
 9. Lc1-d2 Dd8-e7
 Ook 9..a5 komt in aanmerking.

10. Lf1-e2 O-O
 11. O-O Tf8-d8

Thijs voelde zich knap opgelaten met deze stelling, vertrouwde hij mij naderhand toe, en dat is wel terecht, zwart heeft ruimteoverwicht en gemakkelijk spel, terwijl het voor wit steeds moeilijker wordt een redelijke zet te vinden.

12. Pc4-e5 ? Pd7xe5
 13. d4xe5 Lb4xc3 !
 14. e5xf6 Lc3xf6

Met de pion op zak kan zwart zeker zijn, m.a.w.: wit kan opgeven.

15. Dd1-c1 Td8-d7
 16. Le2-f3 Lf6-e5
 17. e3-e4 Lf5-g6
 18. Ld2-c3 Le5xc3
 19. Dc1xc3 Ta8-d8
 20. Dc3-a3 De7xa3
 21. Ta1xa3 Td7-d3
 22. Ta3xd3 Td8xd3
 23. e4-e5 h7-h6
 24. Tf1-d1 Kg8-f8 !
 25. Td1xd3 Lg6xd3
 26. Lf3-d1 a7-a5

(Legt de witte a-pion vast op een wit veld, wat de werking van de looper verbetert)

27. f2-f4 Kf8-e7
 28. Kg1-f2 Ke7-d7
 29. Kf2-e3 Ld3-b1
 30. Ld1-e2 ? Lb1-c2
 31. h2-h4 Lc2xa4
 32. g2-g4 c6-c5
 33. h4-h5 La4-c2
 34. g4-g5 Kd7-c6
 35. g5xh6 g7xh6
 36. Le2-d3 Lc2xd3
 37. Ke3xd3 Kc6-d5

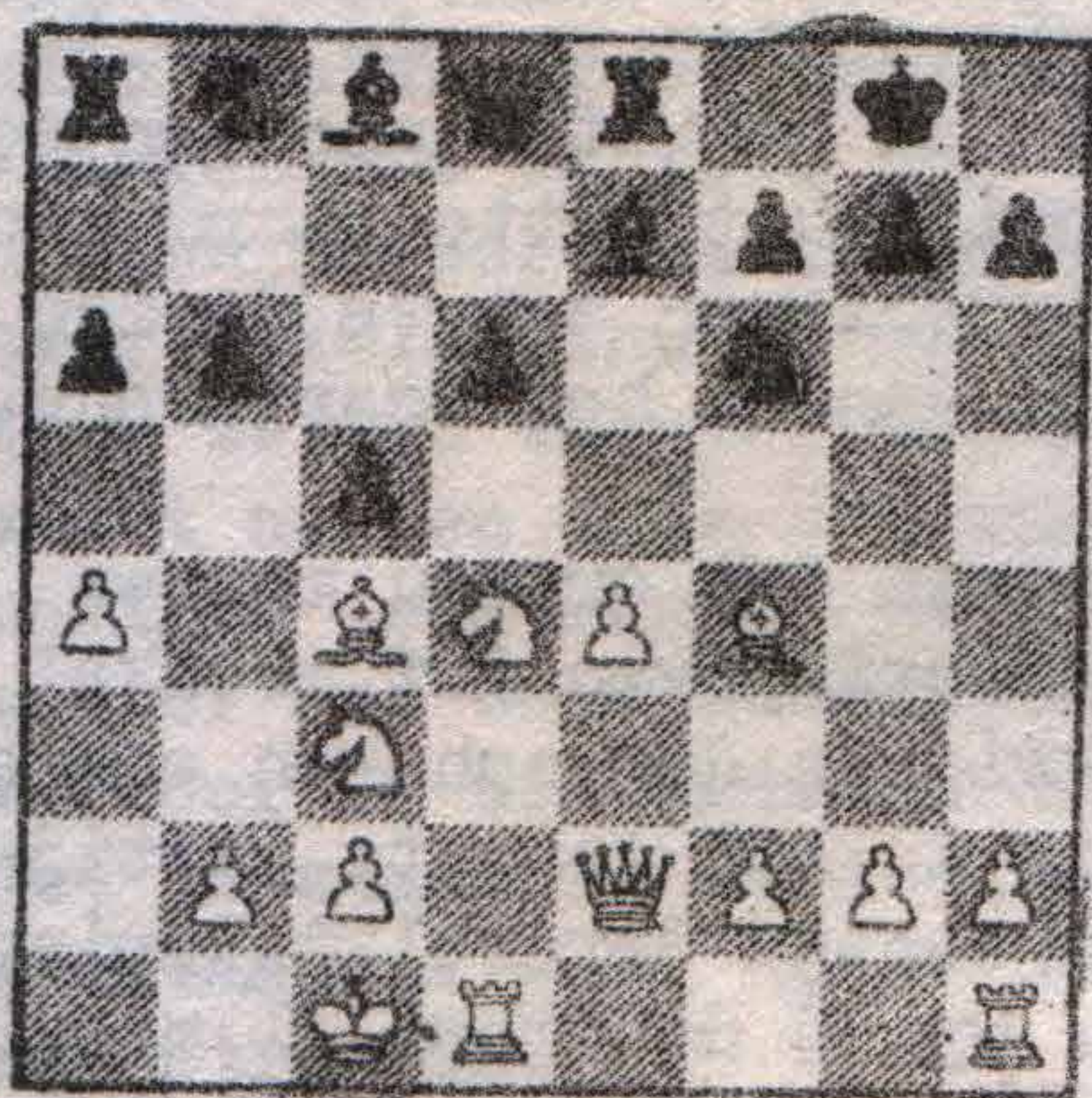
Met zijn vlag op het randje
 Krijg ik een handje. O-1

De week daarop was Peter van de Merwe de ongelukkige. Ik geef de eerste helft van deze partij.

RvG - Peter van de Merwe
Philidor-verdediging

1. e2-e4	e7-e5
2. Pg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	e5xd4
4. Pf3xd4	Pg8-f6
5. Pb1-c3	Lf8-e7
6. Lf1-c4	O-O
7. Lc1-f4	a7-a6
8. a2-a4	b7-b6
9. Dd1-e2	Tf8-e8
10. O-O-O	c7-c5 ??

Diagram 2.

Handig toch die diagrammen. Ook de minder aandachtige lezers zien nu onmiddellijk dat zwart verloren staat vanwege zijn potsierlijke pionnenstructuur. Na het consequente 10.Lb7 is er nog niet zoveel aan de hand, al blijft wit beter staan, hetgeen vrijwel direct uit de zwarte openingsopzet schijnt voort te vloeien (passief).

11. Pd4-f3	Lc8-e6
12. Lc4xe6	f7xe6
13. Lf4xd6 !	Lc7xd6
14. e4-e5	Pf6-d5
15. e5xd6	Pd5xc3
16. b2xc3	Dd8-d7
17. De2-e4	Pb8-c6
18. Pf3-g5	g7-g6
19. h2-h4	b6-b5
20. h4-h5 !	h7-h6
21. De4xg6 +	Dd7-g7
22. Dg6xg7	Kg8xg7
23. Pg5-e4	b5xa4

24. Pe4xc5	a4-a3
25. Th1-e1	Ta8-b8
26. Kc1-d2	Kg7-f7
27. Td1-e1	Pc6-a5
28. Te1-e4	Tb8-d8
29. d6-d7	Te8-e7
30. Ta1xa3	Pa5-b7
31. Pc5xb7	Td8xd7 +
32. Te4-d4	Td7xb7
33. Ta3xa6	Zwart gaf pas na de
57 ^e zet op.	1-0

Op maandag 29 november doemde weer een externe wedstrijd op, tegen Desisco 6. Ontzettend koud was het, herinner ik me nog. Enfin, daar gaan we weer:

RvG - Alex Steenbeek

Max Lange maar dan zonder aanval

1. e2-e4	e7-e5
2. Pg1-f3	Pb8-c6
3. Lf1-c4	Pg8-f6
4. O-O	Lf8-e5
5. d2-d4 ?!	

Dit is een wat vaag gambiet waarop ik mij helemaal niet had moeten inlaten. Als zwart 5..ed4 speelt ontstaat de normale Max Lange aanval, die wit via 3.d4 kan dicteren. Na 3.Lc4 Pf6 kan wit beter gewoon tot het Tweepaardenspel overgaan met 4.Pg5. Zwart speelt het goed:

5. ...	Lc5xd4 !
6. Pf3xd4	Pc6xd4

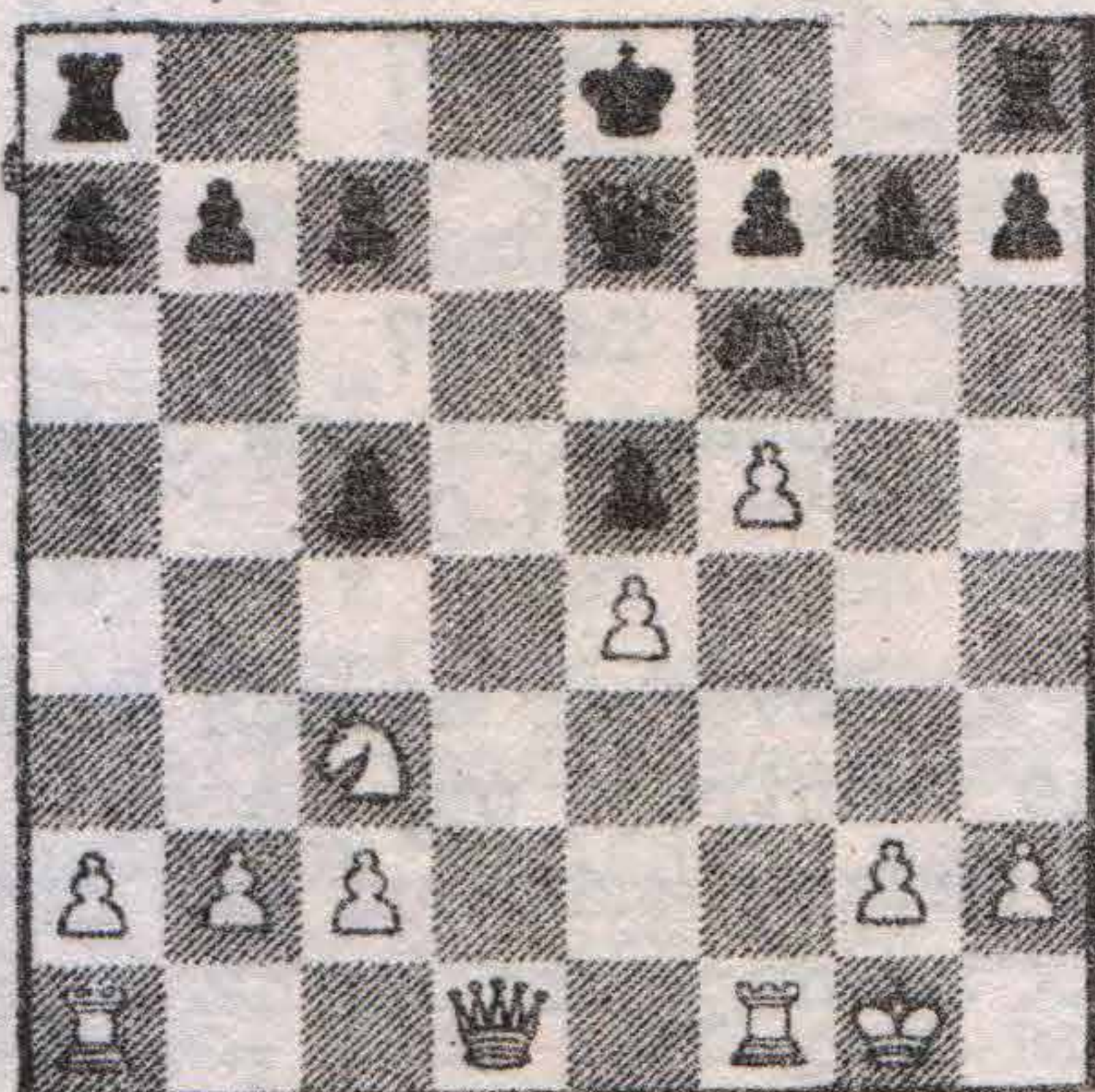
Ook 6..ed4 is goed speelbaar voor zwart omdat de Max Lange-strategie na de ruil van Lf8 en Pg1 niet meer effectief is.

7. f2-f4	Dd8-e7
8. Lc1-e3 !?	d7-d6

De theorie geeft 8.fe5, maar dat vind ik twijfelachtig, omdat zwart vooralsnog toch niet op f4 kan nemen. Wit handhaeft daarom de spanning in het centrum nog even en voltooit zijn ontwikkeling. Willem (ja, hij weer) vond het onbegrijpelijk dat ik geen 9.Lxd4 had gespeeld, en misschien is dat achteraf bezien wel juist, maar tijdens de partij is het geen moment in me opgekomen.

9. Pb1-c3 ?!	Lc8-e6

10. Lc4xe6 Pd4xe6
 11. f4-f5 Pe6-c5
 12. Le3xc5 d6xc5
 Diagram 3.

Wit heeft duidelijk wel wat voor de pion, en waarschijnlijk wordt de remisemarge nergens overschreden.

13. Dd1-d3 c7-c6
 14. a2-a4 Ta8-d8
 15. Dd3-f3 b7-b6
 16. Ta1-d1 Td8-d4 !
 17. g2-g4 h7-h6
 18. b2-b3 Ke8-d8
 19. Pc3-e2 Td4xd1
 20. Tf1xd1 Kd8-c7
 21. h2-h3 Th8-d8
 22. Td1xd8 rem? De7xd8 rem. afgesl.
 23. Df3-d3 Dd8xd3
 24. c2xd3 Pf6-d7
 25. Kg1-f2 c5-c4 !

Wit moet zich beperken tot verdedigen.

26. b3xc4 Pd7-c5
 27. Kf2-e3 Pc5xa4
 28. d3-d4 ! e5xd4 +

Zwart heeft nu een geduchte damevleugelmeerderheid; maar wit heeft nu ook een meerderheid op de koningsvleugel. Omdat K+P tegen K alleen remise is is deze stelling in evenwicht.

29. Ke3xd4 Pa4-c5
 30. e4-e5 a7-a5
 31. h2-h4 a5-a4
 32. Kd4-c3 b6-b5
 33. Pe2-f4 ! In zo'n stelling moet je wel het hoofd koel houden!
 33. ... a4-a3
 34. c4xb5 c6xb5
 35. Pf4-d5 + Kc7-d7

36. Pd5-b4 De pointe van de hele witte verdediging. Het klopt als een bus (mama mama helemaal geen gaatjes).

36. ... Pc5-e4 +
 37. Kc3-b3 Pe4-f2
 38. g4-g5 h6xg5
 39. h4xg5 g7-g6
 40. e5-e6 + ! f7xg6
 41. f5xg6 Kd7-e7
 42. Kb3xa3 Pf2-e4

Afgebroken. Gezien de algehele stand van zaken in de wedstrijd (desastreus) zonder verder gezeik remise gegeven. Ik had 43.Pc6+ afgegeven, waarop 43.. Kf8 moet volgen. Na 44.Kb4 is de zwarte damevleugel langelegd. In de volgende drie zetten kan de zwarte koning zich aan de witte pionnen vet vreten, terwijl het witte paard zich voor de overgebleven zwarte d-pion opoffert. En dan is het weer vrede.

Om te voorkomen dat er nou mensen zijn die na lezing van dit artikel de indruk krijgen dat schaken een serieuze zaak is is het laatste partijfragment er eentje ter relativering en vermaak. Op 14 december jl moest ik tegen onze geachte voorzitter in het strijdperk treden. Voor aanvang van de partij zei Kees: "Als ik nou maar mooi genoeg verlies kom ik vast wel in de Schakeling". Toen ik zei dat ik dat erg op prijs zou stellen krabbelde hij terug en ontzegde zijn medewerking.

RvG - Kees Bakker

1. e2-e4 g7-g6
 2. d2-d4 Lf8-g7
 3. Lf1-d3 Tsja, wat moet je daar nou achter zetten? Ik doe de volgende suggestie: "wit brengt een kansrijk pionoffer". Of toch: "?".
 3. ... Lg7xd4 materialisme
 4. f2-f4 (!) d7-d6 ??
 5. Ld3-b5 + Zwart gaf op de 27^e zet op.

Daarmee kom ik tot mijn slotopmerking: voor praktisch alle partijen die ik heb laten zien geldt dat ze te lang duurden. Derhalve pleit ik er voor dat we ons allen blijven realiseren dat op tijd opgeven geen schande is maar juist een teken van inzicht en sportiviteit.

16. Lasker-Napier, Cambridge Springs 1904. "It is your brilliancy and I won it!"
A generous offer!"

Aangezien deze partij in onze club niet zo bekend schijnt te zijn, zal ik deze bespreken in de serie "Speel mee met de US-meesters."

Ik hoop dat bv. Lasker-Bauer, A'dam 1889, en Lasker-Capablanca, St.-Petersburg 1914 wel bekend zijn; mijn andere favoriete speler is Nimzowitsj, van wie echter door andere(n) een partij uitgekozen is (bv. Saksisch-Nimzowitsj, Kopenhagen 1923 = de "onsterflijke Zugswang-partij").

In ieder geval is de partij Lasker-Napier een fantastische partij: à la Kasparov staat er zes zetten lang een P op c3 in, maar Lasker neemt het niet (vgl. Kortsnoj-Kasparov, Luzern 1982 (01.) waarin Kortsnoj het P op g5 wel pakt, maar dan de draad kwijtraakt (ouderdom? - Lasker was in 1904 pas 36) - en hoewel hij een T voorstaat, lijkt hij met nog maar enkele minuten op de klok voor tien zetten en vier dreigingen van zwart om een stuk/T te winnen zeer moeilijk te staan; hij vindt echter achter het bord een afwikkeling, waardoor hij uiteindelijk één pion voor komt te staan en wint dan snel door de mataanval waar hij de hele partij al naar streefde.

Consequent gevoerd dus!

Overigens begint de partij met een typisch Laskeriaanse openingsbehandeling: in een Siciliaanse partij (Draak) begint hij op de 7de zet een dubieuze aanval op de K-vleugel met h3, g4-g5, h4, f4! Napier antwoord onverschrokken en lijkt Lasker in de afgrond te drijven, maar komt er tenslotte zelf in (Lasker's methode: geef je tegenstander de kans het fout te doen, speel niet de objectief beste zet, maar de psychologisch beste; houd echter wel in de gaten hoeveel je je kunt permitteren ("balance of position")).

Napier zegt zelf van deze partij:

"A lost brilliancy"

This is, I think, my best game and certainly the one I most enjoyed playing. The wild project beginning with 12...P-Q4 was irresistibly attractive, and very few and only the most ingenious players could have weathered it. Afterwards Dr. Lasker proposed to enter it for a brilliancy prize jointly, saying:

in William Ewart Napier: Paul Morphy and the Golden Age of Chess (edited by I.A. Horowitz). McKay, NY 1957;

idem, Tartan Books 32 s.a.:

16. Emanuel Lasker (p. 121/2)

De uitgebreidste analyse van deze partij verscheen in de Wiener Schachzeitung 1908, 11. Jahrgang, Nr. 3/4 (März-April) p. 108-111 van Georg Marco.

Bij Olms is net op tijd voor dit stuk een herdruk verschenen van de door Marco uitgegeven wiener Schachzeitung - zeer interessant!

Tenslotte m.b.t. de redacteurs dit: speciaal voor Paul lijkt me dit een leuke partij; daar Gerard me dwingt om zuinig te zijn met diagrammen, raad ik de lezer aan de partij na te spelen met twee schaakborden, één voor de partijstand (=surrogaatdiagram) en één om de varianten na te spelen. Veel plezier! (diagram 1 = beginstand)

Dr. Emanuel Lasker-W.E. Napier
Cambridge Springs 1904 (28 april, r. 3)
Dit was Lasker's eerste toernooi sinds Paris 1900. In de tussentijd hield hij zich bezig met wiskunde en filosofie. Wel bereidde hij de uitgave voor van "Laskers Chess Magazine" (verschenen in New York 1904-1908) - herdruk door Olms aangekondigt.

Desondanks wist hij door een overwinning in de laatste ronde op Janowski nog gedeeld tweede te worden met hem, na de in grote vorm zijnde Marshall, met resp. 13! en 11 uit 15.

Vanuit diagram 1 volgde:

1. e4, c5

2. Pc3, Pc6

3. Pf3, g6

4. d4, cd4:

5. Pd4:, Lg7

6. Le3, d6

7. h3?!! (diagram 2) In de Encyclopaedia kan ik deze stelling niet vinden; zwart speelt meestal eerder Pf6. De bedoeling van 7. h3 is, de zwarte K-vleugel met pionnen te bestormen. Napier antwoord nu met gezonde ontwikkelingszetten om actie te kunnen ondernemen op het centrum; in aanmerking komt m.i. 7...e6 gevolgd door Pge7 om de aanval door g5 te vermijden. "Beter" voor wit is een normale zet

bv. 7. Le2 (Réti: maar Lasker speelde 7. h3 om psychologische redenen, zwart verwachtte een zeer moeilijke en moeilijke partij, waarin hij eindspelvoordeel kan verwachten (als hij zover komt); nu moet hij echter ineens een heel andere strategie gebruiken, nl. tegenaanval in het centrum (als antwoord op de premature flankaanval)).

7... Pf6

8. g4, 0-0 De zwarte K moet weg uit het centrum voordat dit aangevallen wordt.

9. g5, Pe8

10. h4, Pc7 Wat heeft wit nu bereikt?

Hij heeft zijn K-vleugel gecompromitteerd en zijn ontwikkeling onderbroken door vier pionzetten achterelkaar te doen. Dit staat volkomen in tegenspraak met de principes die Lasker in zijn "Common sense in chess" (lesingen 1895, in 1896 in boekvorm verschenen) heeft gepopulariseerd. Zwart zou dus voordeel moeten kunnen krijgen. Indertijd loofde Napier een prijs uit voor degene die dit aan kon tonen.

11. f4, e5! Of 11... Ld4: 12. Ld4:, d5 (Weinstein).

12. Pde2 zie diagram 3

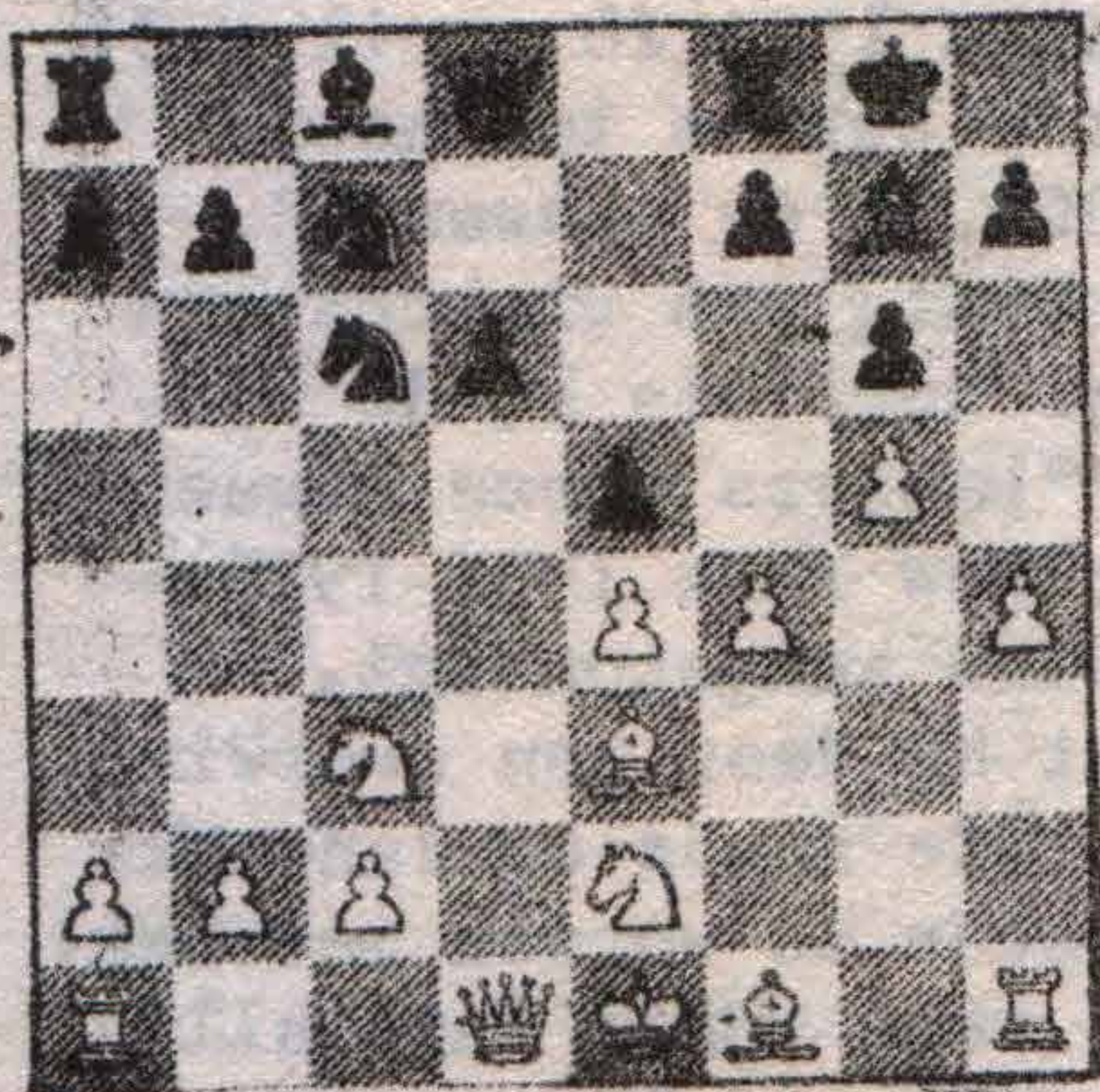

diagram 3 (na 12. Pde2)

12... d5! Te voortvarend (?) Dr. Arthur Kaufmann gaf volgens Marco aan, dat 12... Lg4 zwart zonder risico voortreffelijk spel geeft; Rellstab geeft de zet nog een uitroep teken. In 1964 geeft Zak de volgende opmerkelijke weerlegging:

12... Lg4

13. f5! Rellstab geeft slechts 13. Dd2,

Pe6 14. 0-0-0, Pcd4 tgv zwart

13... gf5:

14. ef5:, Lf5:

15. Pg3, Le6

16. Ld3, d5

17. Dh5, e4

18. Pce4:, de4:

19. Pe4: en wit heeft reuze aanval.

~~Zak~~ stelt 12... ef4: 13. Pf4:, Pe5 voor. Het wachten is nu dus op de weerlegging van (de) Zak.

Overigens lijkt Napier's zeer kansrijk onder wedstrijd omstandigheden en is heel moeilijk te zien dat het niet goed is.

13. ed5: 13. Pd5: is niet goed wegens 13... ef4: 14. Pc7: (14. Lc5, Te8 of 14. Lf4:, Pd5: 15. ed5:, Pb4 is nog beter voor zwart), Dc7: 15. Lf4:, De7 16. Lg2, Db4+ etc (houd Ld6 in de gaten).

13... Pd4! (diagram 4)

14. Pd4: Niet 14. Ld4:, ed4: 15. Pd4, Pd5: en de witte stelling is een ruïne, bv. I. 16. Pd5:, Dd5: 17. Pf3, Dd1: + 18. Td1:, Lb2: II. 16. Pde2, Pe3 17. Dd8:, Td8: 18. Tc1, Lf5 etc.

14... Pd5: De clou; op 15. Pd5:? volgt ed4: 16. Ld4:, Dd5: 17. Lg7:, Dh1: 18. Lf8:, Dh4: + en wint. Maar (desperado)...

15. Pf5!! (diagram 5) Dit moet zwart al gezien hebben toen hij 12... d5 speelde (hout tellen).

15... Pc3: Hier blijft het P 6 (zes) zetten staan en mag dan weer vertrekken (de dreiging het P te slaan is veel sterker dan het slaan zelf)! 16. Dd8:, Td8: Zie diagram 6

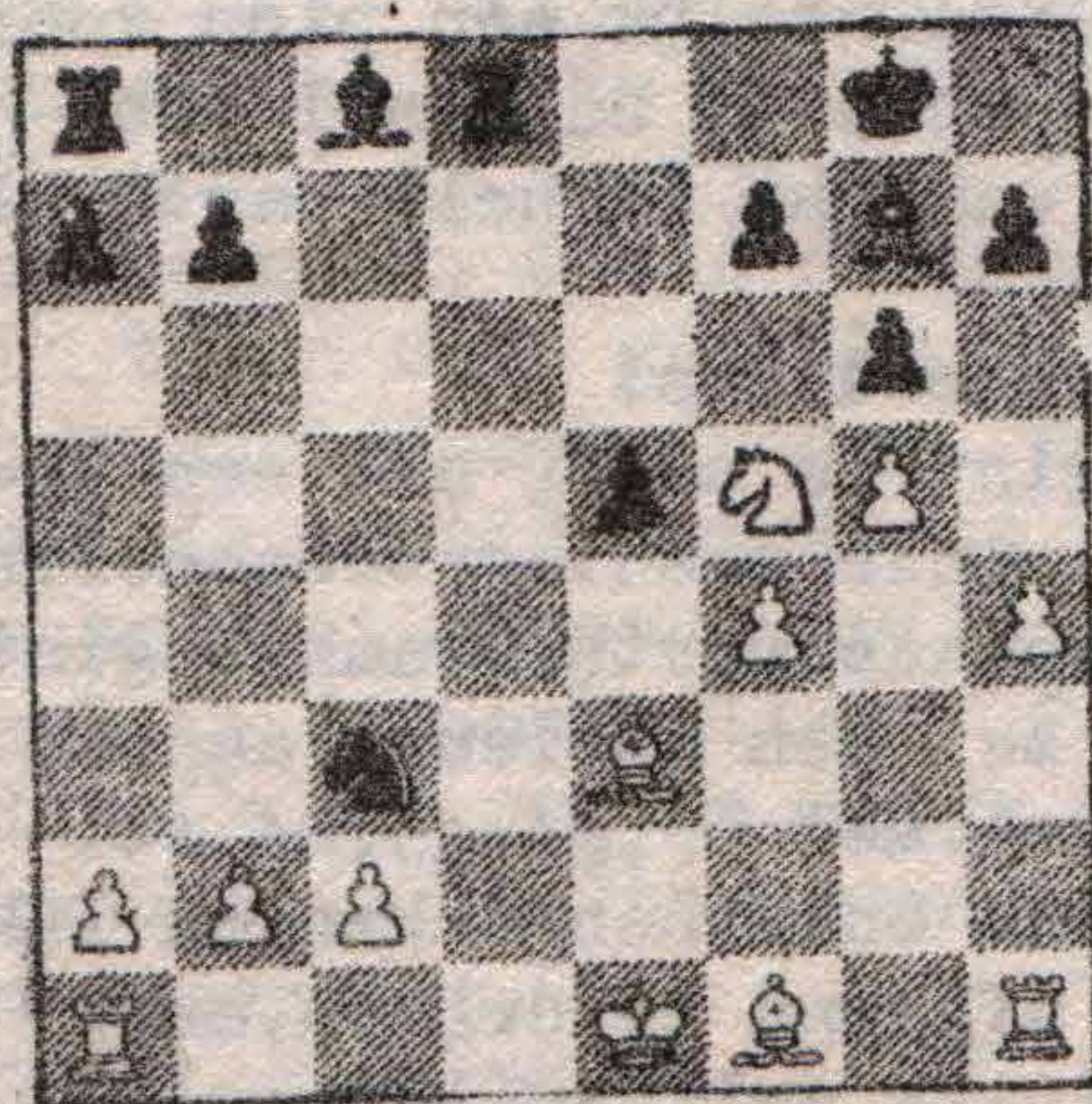

diagram 6 (na 16... Td8:)

17. Pe7+ Zwart heeft goed gezien dat 17. Pg7: verliest wegens Pd5 18. 0-0-0! (18. Ld2, ef4:), Lg4! ofwel 17. bc3:, Lf5: 17... Kh8 Niet 17... Kf8 wegens 18.. Lc5 (Pe4 19. La3, Ke8 20. Pc8:, Tdc8: 21. Lb5+ etc.). Wat moet wit echter na de tekstzet spelen?

-18. Pc8:?, Pd5! (of ef4: 19. Ld2, Pe4)

-18. bc3:? kan nog niet: 18... ef4:

19. Ld4, Ld4: 20. cd4: Te8 met gezonde pluspion.

Oplossing: volgende Schakeling (diagram 7) Probeer het zelf te vinden.

NB Na 17... Kf8 18. Lc5, Pe4 19. La3, helpt ook 19... Pd6 niet: 20. Pc8:, Tac8: 21. 0-0-0, Ke7 22. Lg2 en wint.